

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

torsdag 24. mars 2022 kl. 10:00

Digitalt møte

Møtet ble hevet kl. 11:25.

Til stede:	Björg Tørresdal, Bjørn Gimming, Marit Haugen, Kjersti Hoff, Trine Hasvang Vaag, Anne Jødahl Skuterud, Gaute Lenvik, Anne Berit Aker Hansen, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Arnfinn Hongseth og Thea Susanne Skaug
Forfall:	
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Jørn Rolfsen, Marit Jerven, Lise Wirstad Dynna, Hans Peder Hvide Bang, Kari Helen Telfer og Ellen Karin Solevåg

Saksliste

018/22	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	2
019/22	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	4
020/22	Orientering fra markedsregulator.....	6
021/22	Grønt - Regnskap 2021 for Fagforum Potet.....	8
022/22	Alle - Regnskap for 2021 fra Stiftelsen Norsk Mat over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk.....	11
023/22	Alle - Regnskap for 2021 fra Stiftelsen Norsk Mat over bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av Nyt Norge.....	16
024/22	Kjøtt og egg - Regnskap Norturas administrasjonsgodtgjørelse for 2021.....	22
025/22	Kjøtt - Prosjekt disruptive gener 2022 - utsatt sak.....	26
026/22	Egg - Markedsregulering av overskuddsegg til eggprodukter og fôr.....	30
027/22	Melk - Orientering om ferdigstilling av oppdrag om utredning av kravspesifikasjonen for melk under forsyningsplikten.....	35
028/22	Melk - Høring av forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.....	37

Saksnr.: 018/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 22/42746-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Saksnr.: 019/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 22/42746-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 18. februar 2022 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Saksnr.: 020/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 22/42746-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt og egg Trine Hasvang Vaag
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Saksnr.: 021/22	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Grønt - Regnskap 2021 for Fagforum Potet	Saksnr.: 20/75098-22

Beskrivelse

Fagforum Potet søker om godkjenning av sitt årsregnskap knyttet til faglige tiltak for 2021. Årsrapporten og regnskapet er godkjent av Fagforum Potets styringsgruppe.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.08, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Årsrapport datert 28.02.22 inkludert liste over samarbeidspartnere.
Årsregnskap datert 25.02.22.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Fagforum Potets årsrapport med regnskap for 2021 over bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak godkjennes, og det utbetales 180 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Grønt - Regnskap 2021 for Fagforum Potet

I møte 11.12.20, sak 119/20, godkjente Omsetningsrådet Fagforum Potets budsjett for 2021, samt vedtok at de kunne anvende inntil 180 000 kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk til faglige tiltak.

I e-post av 01.03.22 har Fagforum Potet oversendt årsrapport og årsregnskap som viser bruk av midler fra fondet for hagebruk i 2021.

Fagforum Potets årsrapport for 2021

Fagforum Potet (FFP) skal være et samlenende kontaktledd for potetfaglig aktivitet i Norge. FFP har som mål å øke ressursutnyttelsen innen forskning, utvikling og rådgivning, og øke verdiskapingen for norske poteter.

FFP er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), Norsk Landbruksrådgiving (NLR) og store deler av den norske potetbransjen. I 2021 har 33 bedrifter og organisasjoner deltatt med til sammen 518 000 kroner. I tillegg har FFP i 2021 blitt finansiert av NIBIO, NLR, midler fra "Potet 2000" og midler fra omsetningsavgiften.

FFP ledes av en styringsgruppe. I 2021 har styringsgruppen bestått av representanter fra NIBIO (leder), NLR, BAMA Gruppen AS, HOFF SA, Kontrakt dyrkernes Landslag representert ved én industripotetprodusent, samt én representant for matpotetdyrkerne. I tillegg har to prosjektledere ansvar for det daglige arbeidet, en fra NIBIO og en fra NLR, som har 25 prosent stilling hver.

Nettstedet www.potet.no

En av de viktigste oppgavene til FFP er kontinuerlig oppdatering og forbedring av nettsiden www.potet.no. Nettsiden inneholder blant annet nyhetssaker og fagartikler om sorter, dyrking og håndtering av poteter. Den inneholder også informasjon om potetprosjekter, møter og aktiviteter, og plantevernmidler, i tillegg til noe allmenntilgjengelig potetinformatjon. I mars 2021 ble det lansert en ny og mer mobilvennlig nettside.

Rekruttering til potetbransjen

Rekruttering har vært et prioritert område i 2021 med bakgrunn i en høy og økende gjennomsnittsalder innenfor potetsektoren knyttet til produksjon, omsetning, rådgivning og forskning. FFP administrerer en stipendordning for masterstudenter som skriver hovedoppgave innen potetfaget, men i 2021 var det ingen søknader til stipendet. FFP har bidratt til Potetskolen som gikk i regi av NLR og Fagskolen Innlandet, til undervisning ved NMBU, og har skrevet en artikkel til Gartneryrket om rekruttering til potetbransjen.

Andre aktiviteter

I 2021 har Fagforum Potet avholdt digitalt bransjemøte med temaer knyttet til tiltak innen plantevern og potetaktiviteter hos Opplysningskontoret for frukt og grønt. FFP har vært delaktige i starten av flere forskningsprosjekter innen potet, de har vært pådrivere for å få laget en klimakalkulator for potet, og de har deltatt i en arbeidsgruppe som sammen med NIBIO plantehelse har forfattet en veileder om farlige planteskadegjørere. FFP har også fått midler til å lage et infohefte om «den klimavennlige poteten».

Fagforum Potets regnskap for 2021

Fagforum Potets regnskap viser at det i 2021 er brukt 1 004 199 kroner. Av regnskapet går det fram at 180 000 kroner er finansiert fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Landbruksdirektoratets vurdering

I 2021 har Fagforum Potet blant annet arbeidet med rekruttering til potetsektoren, avholdt digitalt bransjemøte, fortsatt utviklingen av nettsiden www.potet.no og vært involvert i flere samarbeidsprosjekter knyttet til forskning og formidling.

Forumets regnskap viser at det i 2021 er brukt 1 004 199 kroner og av disse er 180 000 kroner fondsfinansiert. Ifølge retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 3, kreves det at regnskapene er revisorattestert. Da dette er et lite regnskap og utgiftene til en revisorattest er høy, har Landbruksdirektoratet godkjent at det kun er styringsgruppens leder som signerer prosjektrengskapet til FFP som dokumentasjon.

Landbruksdirektoratet finner at regnskapet for faglige tiltak i regi av Fagforum Potet er i samsvar med forutsetningene og anbefaler at dette godkjennes.

Saksnr.: 022/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Alle - Regnskap for 2021 fra Stiftelsen Norsk Mat over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk	Saksnr.: 20/52308-15

Beskrivelse

Stiftelsen Norsk Mat søker om godkjenning av årsrapport og regnskap for bruk av en bevilgning på inntil 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2021. Stiftelsen Norsk Mat har felles rapportering for jordbruksavtalemidler (2 mill. kroner) og omsetningsavgiftsmidler (2,5 mill. kroner) brukt til generisk opplysningsvirksomhet.

Stiftelsen Norsk Mat fikk gjennom ny Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018 – 2030 i oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet å starte arbeidet med en større omlegging av økologisk.no til å bli en ressurside for flere aktører, samt opprette et redaksjonsråd for dette. Norsk Mats nye rolle er å være en digital plattform og et knutepunkt for alle som kommuniserer økologisk mat og jordbruk med forbruker.

Norsk Mat har i 2021 laget fire kampanjefilmer som har blitt vist i digitale kanaler. Målinger av antall visninger og antall sette minutter viser en klar økning fra 2020 til 2021.

Norsk Mat har gjennom 2021 brukt totalt 4 509 724 kroner til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Kostnadene er 9 724 kroner høyere enn budsjett.

Årsregnskap for Stiftelsen Norsk Mat er revisorbekreftet. Riksrevisjonen har innsynsrett i stiftelsens regnskaper og Landbruksdirektoratet ber derfor ikke om revisorbekreftet prosjektregnskap.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.2008, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetning av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Årsrapport datert 28.02.22 om bruk av midler fra omsetningsavgiften og jordbruksavtalemidler til generisk informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2021.

Årsregnskap for Stiftelsen Norsk Mat datert 23.02.22 inkludert revisorberetning datert 28.02.22.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Stiftelsen Norsk Mats årsrapport med regnskap for 2021 over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk godkjennes.
2. Tildelingen på 2 500 000 kroner utbetales til Stiftelsen Norsk Mat og fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	800 000 kroner
Melk	850 000 kroner
Egg	100 000 kroner
Fjørfekjøtt	175 000 kroner
Frukt og grønt	500 000 kroner
Korn	75 000 kroner

3. Tilskuddet utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til Stiftelsen Norsk Mat.

Alle - Regnskap for 2021 fra Stiftelsen Norsk Mat over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk

I brev datert 28.02.22 sender Stiftelsen Norsk Mat årsrapport og regnskap for bruk av midler til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2021.

I møte 11.12.20, jf. sak 120/20, fattet Omsetningsrådet vedtak om at 2 500 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler kunne benyttes til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i regi av Stiftelsen Norsk Mat i 2021. Bevilgningen ble fordelt mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	800 000 kroner
Melk	850 000 kroner
Egg	100 000 kroner
Fjørfekjøtt	175 000 kroner
Frukt og grønt	500 000 kroner
Korn	75 000 kroner

Midler til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2021

Ut over midlene som Omsetningsrådet har bevilget, 2,5 mill. kroner, ble det avsatt 2 mill. kroner til Stiftelsen Norsk Mat i Landbrukets utviklingsfond til arbeidet med generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2021.

Stiftelsen Norsk Mat har for 2021 felles rapportering for bruk av omsetningsavgiftens midler og jordbruksavtalemidler, totalt 4,5 mill. kroner. Omsetningsrådet skal kun godkjenne bruken av midler fra omsetningsavgiften, budsjettet med inntil 2,5 mill. kroner.

Stiftelsen Norsk Mats budsjett og regnskap for 2021

I tabellen under fremkommer Norsk Mats budsjett for bruken av jordbruksavtalemidler, 2 mill. kroner, og omsetningsavgiftsmidler, 2,5 mill. kroner, til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2021. Regnskap for 2021, samt avvik mellom budsjett og regnskap, fremkommer også i tabellen.

Bruk av midler til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk - hovedposter i budsjett og regnskap for 2021

Område	Budsjett 2021, kr	Regnskap 2021, kr	Avvik, kr
Drift og administrasjon	1 050 000	1 083 954	-33 954
Opplysningsvirksomhet	2 700 000	2 714 745	-14 745
Samarbeid og utvikling	500 000	505 465	-5 465
Web og interaktive tjenester	250 000	205 560	44 440
Sum	4 500 000	4 509 724	-9 724

Norsk Mat har hatt et overforbruk på postene «Drift og administrasjon», «Opplysningsvirksomhet» og «Samarbeid og utvikling». De har derimot brukt mindre enn budsjettet på posten «Web og interaktive tjenester».

Totalt sett har Norsk Mat et overforbruk på 9 724 kroner i 2021.

Årsrapport for 2021

Stiftelsen Norsk Mat skal gi faktabasert og dokumenterbar informasjon om norsk økologisk mat og jordbruk. Fra og med 2011 ble oppdraget utvidet. I jordbruksoppjøret for 2011 ble det bestemt at Stiftelsen Norsk Mat skulle samarbeide med Landbruksdirektoratet om å

markedsføre økologisk mat.

Norsk Mat har på bakgrunn av føringer i “Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018-2030” endret Økologisk.no til å bli en ressurside for flere aktører, for å gi forbrukerrettet nøytral informasjon. Det er også opprettet et redaksjonsråd for Økologisk.no og tilhørende kanaler basert på en felles kommunikasjonsstrategi som redaksjonsrådet har utarbeidet i fellesskap. Den nye kommunikasjonsstrategien er forankret i Landbruks- og matdepartementet. Fellesmarkedsføring av økologisk mat ble tillagt dagligvarehandelen.

Redaksjonsrådet ledes av Stiftelsen Norsk Mat og medlemmene er Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Landbruksrådgivning, Debio, Økologisk Norge og Norsk senter for økologisk Landbruk (NORSØK). Redaksjonsrådet koordinerer kommunikasjonsarbeidet på tvers av organisasjoner for å effektivisere hele verdikjeden i norsk økologisk produksjon og omsetning. Arbeidet med en felles kommunikasjonsplan ble påbegynt i 2021.

Norsk Mat har i dag en fast digital web-redaktør i en 100 prosent stilling tilknyttet arbeidet med økologisk mat og jordbruk.

I 2021 har det blitt laget fire informasjonsfilmer i samarbeid med Landbrukets Økoløft med utgangspunkt i økologisk landbruk sin rolle i arbeidet med å lede alle typer driftsformer i stadig mer bærekraftig retning. Filmene hadde både forbrukere og bønder som målgrupper. Tema for filmene har vært klima og miljø i samsvar med aktualitet i mediebildet og i samfunnet for øvrig. Distribusjonen av budskapet foregikk i sosiale medier og gjennom annonsering på YouTube, som ledet publikum inn til mer utfyllende informasjon på Økologisk.no. Alt materiale ble også søkemotoroptimalisert for å bli lettere tilgjengelig. I tillegg ble det publisert bidrag fra medlemmene av redaksjonsrådet som ble omskrevet og innholdsmessig tilgjengeliggjort for forbruker.

Resultater fra kampanjen på Økologisk.no og tilhørende kanaler fjerde kvartal 2021 viser at antall videovisninger sett i oktober - desember var 6,8 millioner mot 6 millioner i 2020. Til sammenligning var antall videovisninger i samme periode i 2019 1,3 mill. I hele 2018 var antall videovisninger 3,5 mill.

Tiden brukt på nettsiden har gått ned fra 5 minutter og 38 sekunder i 2020 til 4 minutter og 42 sekunder i 2021. Antall sider lest per bruker har økt fra 1,22 sider i 2020 til 1,25 i 2021.

Stiftelsen Norsk Mat opplyser i sin rapport at spørreundersøkelser viser at uhjelpen kjennskap til Ø-merket i befolkningen var på 11 prosent i 2021 mot 12 prosent i 2020. Hjulpne kjennskap var 54 prosent i 2021 mot 52 prosent i 2020. 27 prosent oppga at de valgte økologiske varer der det er mulig i butikk, mot 28 prosent i 2020.

Landbruksdirektoratets vurdering

Stiftelsen Norsk Mat har hatt ansvaret for generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i Norge fra og med 2008. I Prop. 141 S (2016 – 2017), Jordbruksoppjøret 2017, ble det lagt føringer om en omlegging av Stiftelsen Norsk Mat sitt arbeid i retning av at markedsføring av økologisk mat skal overlates til kommersielle aktører. Stiftelsen Norsk Mat fikk gjennom ny “Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018 – 2030” i oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet å starte arbeidet med en større omlegging av nettsiden økologisk.no til å bli en ressurside for flere aktører, samt opprette et redaksjonsråd for dette.

Undersøkelser viser at folks uhjelpne kjennskap til Ø-merket sank med ett prosentpoeng fra 2020 til 2021. Til gjengjeld økte den hjulpne kjennskapen fra 52 til 54 prosent. Andel som oppgir at de velger økologiske varer der det er mulig i butikk gikk ned fra 28 prosent i 2020 til 27 prosent i 2021.

I 2021 har det blitt laget fire informasjonsfilmer som har blitt vist i ulike sosiale medier. Målinger av antall visninger og antall sette minutter viser en økning fra 2020 til 2021 på 13 prosent. Dette kan ha flere årsaker, men tilsier at satsingen har gitt resultater i form av økt interesse for informasjon om økologisk mat og jordbruk.

Regnskapet for 2021 viser et overforbruk på postene «Drift og administrasjon», «Opplysningsvirksomhet» og «Samarbeid og utvikling», mens «Web og interaktive tjenester» har et underforbruk. Totalt viser regnskapet for 2021 at det er brukt 9 724 kroner mer enn budsjett. Etter Landbruksdirektoratets vurdering ligger Stiftelsen Norsk Mats avvik mellom de ulike budsjett- og regnskapspostene for 2021 innenfor en akseptabel ramme.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Stiftelsen Norsk Mats årsrapport og regnskap for bruk av midler til generisk opplysningsvirksomhet for økologiske mat og jordbruk i 2021 godkjennes.

Saksnr.: 023/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Alle - Regnskap for 2021 fra Stiftelsen Norsk Mat over bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av Nyt Norge	Saksnr.: 20/52308-21

Beskrivelse

Stiftelsen Norsk Mat søker om godkjenning av rapport og regnskap for 2021 knyttet til bruk av bevilgede midler fra omsetningsavgiften på inntil 6,0 mill. kroner til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge.

Finansieringsmodellen for Nyt Norge for perioden 2018 til 2021 innebærer et budsjett for 2021 på totalt 18 mill. kroner. Stiftelsen Norsk Mat har utvidet Nyt Norges budsjett for 2021 til ca. 20,9 mill. kroner basert på økte inntekter fra merkebrukerne og et økonomisk bidrag fra Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund på 1,2 mill. kroner.

Regnskapet for Nyt Norge viser totale kostnader på 20 878 154 kroner. Dette er 28 154 kroner mer enn Norsk Mats oppjusterte budsjett for 2021. Regnskapet viser et overforbruk på 41 946 kroner til personal/drift, og et underforbruk på 18 822 kroner til utvikling. Midler fra omsetningsavgiften bidrar til markedsføring av Nyt Norge og regnskapet viser et overforbruk på denne posten på 5 090 kroner.

Riksrevisjonen har innsynsrett i stiftelsens regnskaper. Landbruksdirektoratet krever derfor ikke egen revisorbekreftelse for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften. Som vedlegg til innstillingen følger årsregnskap og revisjonsberetning for 2021 for hele Stiftelsen Norsk Mat.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.08, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetning av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Rapport fra Stiftelsen Norsk Mat datert 28.02.22 om bruk av midler til Nyt Norge i 2021.
Årsregnskap for Stiftelsen Norsk Mat datert 23.02.22.
Revisorberetning datert 28.02.22.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Stiftelsen Norsk Mats årsrapport med regnskap for 2021 over bruk av midler fra omsetningsavgiften til den nasjonale merkeordningen Nyt Norge godkjennes.
2. Til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2021 utbetales det 6,0 mill. kroner til Stiftelsen Norsk Mat.

3. Tildelingen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	1 920 000 kroner
Melk	2 040 000 kroner
Egg	240 000 kroner
Fjørfekjøtt	420 000 kroner
Frukt og grønt	1 200 000 kroner
Korn	180 000 kroner

Alle - Regnskap for 2021 fra Stiftelsen Norsk Mat over bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av Nyt Norge

I brev datert 28.02.22 sender Stiftelsen Norsk Mat årsrapport og regnskap for bruk av midler til den nasjonale merkeordningen Nyt Norge i 2021.

I møte 11.12.20, jf. sak 120/20, fattet Omsetningsrådet vedtak om at inntil 6,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler kunne benyttes til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i regi av Stiftelsen Norsk Mat (tidl. Stiftelsen Matmerk) i 2021. Bevilgningen ble fordelt mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	1 920 000 kroner
Melk	2 040 000 kroner
Egg	240 000 kroner
Fjorfe kjøtt	420 000 kroner
Frukt og grønt	1 200 000 kroner
Korn	180 000 kroner

Norsk Mat sender med årsregnskap og revisjonsberetning for 2021 for Stiftelsen Norsk Mat. Riksrevisjonen har innsynsrett i stiftelsens regnskaper. Landbruksdirektoratet krever derfor ikke egen revisorbekreftelse for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften.

Merkeordningen Nyt Norge

Merkeordningen Nyt Norge ble lansert i 2009 og målet med ordningen er å bidra til at forbruker velger norsk mat, og dermed opprettholde og sikre norsk matproduksjon og konkurransekraft for norske bønder og norsk næringsmiddelindustri.

Ordningen er etablert med tre hovedkrav: Norsk råvare, kvalitetssystem på primærleddet og produksjon og pakking i Norge.

Arbeidet med Nyt Norge i 2021

Arbeidet med merkeordningen har i 2021 vært konsentrert om tre hovedområder:

- Øke oppslutningen om Nyt Norge
- Markedsføring overfor forbruker
- Utvikling og drift

Øke oppslutningen om Nyt Norge

I 2021 ble 16 nye virksomheter godkjent for å bruke Nyt Norge-merket. Fem virksomheter gikk ut av merkeordningen, og Norsk Mat forklarer at årsaken er sammensatt, men at sanering av Nyt Norge-merkede produkter er den vanligste årsaken.

Ved utgangen av 2021 var 120 virksomheter godkjent for bruk av Nyt Norge og antallet produkter var 4 600, en økning på ca. 300 produkter fra 2020.

Markedsføring overfor forbruker

Midlene fra Omsetningsrådet går i sin helhet til markedsføring overfor forbruker. Om kjennskap til merkeordningen skriver Norsk Mat følgende i sin årsrapport: «Hjulpet kjennskap ligger på 93 % som betyr at Nyt Norge nå er den merkeordningen i Norge med høyest hjulpet kjennskap. Uhjulpet kjennskap i 2021 gikk opp til 38 prosent (fra 31 prosent i 2020).»

Norsk Mat opplyser om at Nyt Norge i 2021 har vært sterkt til stede i sosiale medier gjennom hele året. Facebook, Instagram og søk har vært prioritert og 5 mill. brukere leste poster fra

Nyt Norge på Facebook og Instagram. Tilsvarende tall for 2020 var 2,2 mill. Antall brukere på nettsiden www.norskmatt.no har økt med 4 prosent fra 2020 til 528 000 unike brukere.

I 2021 ble kampanjen «Dine valg betyr noe» videreført. Fokuset i kampanjen er å gjøre forbruker oppmerksom på sammenhengen mellom de valg forbruker tar og fordeler det gir å velge Nyt Norge-merkede produkter både for forbrukerne og samfunnet generelt. Kampanjen viser også sammenhengen mellom kvalitetsarbeidet bonden gjør (KSL) og Nyt Norge-merket mat og understreker betydningen av at mest mulig av maten vi spiser produseres i Norge.

Stiftelsen Norsk Mat skriver videre i sin rapport: «I 2021 ble det gjennomført tre kampanjeperioder; mars, juni-juli og september-november. Følgende kanaler ble benyttet; reklamefilm og sponsorplakater på TV, sosiale medier, digitale annonser, radio, utendørsboards og online video. I 2021 ble det gjennom møter med de virksomhetene med flest Nyt Norge-produkter satt fokus på synliggjøring av Nyt Norge i egne kampanjer. I flere av butikkjedene var det butikkampanje med fokus på Nyt Norge høsten 2021 med blant annet plakater i butikk, utendørsboards og i kundeaviser.»

I tillegg har Norsk Mat gjennomført tre kampanjer for frukt og grønnsaker i samarbeid med Opplysningskontoret for frukt og grønt og produsentene.

Norsk Mat registrerte sju feilmerkinger i 2021 som er en nedgang på to fra året før. Feilmerkningene skyldtes mangelfulle rutiner og menneskelig feil. Norsk Mat opplyser om at feilmerkningene følges opp med revisjon med søkelys på gjennomgang av rutiner for å unngå feil.

Utvikling

De nye kategoriene «Nyt Norge på blomster og planter» og «Merking av hovedingrediens på serveringssteder» har vært pilotprosjekter de siste årene. I 2021 ble prosjektene evaluert og besluttet videreført som permanente kategorier i Nyt Norge fra 01.01.22.

Forbruk av midler til Nyt Norge i 2021

Stiftelsen Norsk Mats budsjett for Nyt Norge i 2021 var i utgangspunktet på 18 mill. kroner jf. Omsetningsrådets behandling av Nyt Norges budsjett 11.12.20, sak 120/20. Etter et bidrag på 1,2 mill. kroner fra Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, samt økte inntekter fra merkebrukerne på ca. 1,7 mill. kroner, har Norsk Mat utvidet budsjettet for 2021 til ca. 20,9 mill. kroner.

Stiftelsen Norsk Mat skriver dette om budsjettet i sin rapport: «I 2021 har finansieringen av arbeidet med Nyt Norge fulgt den vedtatte finansieringsplanen for ordningen i perioden 2018-2021. Gjennom jordbruksavtalen har avtalepartene bidratt med 3 mill kroner som utelukkende brukes til drift av merkeordningen. Dagligvarehandelen har bidratt med 3 mill kroner, Omsetningsrådet har bidratt med 6 mill kroner og merkebrukerne har i 2021 til sammen bidratt med kr 7,7 mill til markedsføring. I tillegg har Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) bidratt med 1,2 mill kroner netto til markedsføring av Nyt Norge.»

Oppstilling over hovedpostene i Nyt Norges oppjusterte budsjett og regnskap for 2021, samt regnskap for 2020. De to siste kolonnene viser avvik mellom budsjett og regnskap for 2021 i kroner og prosent.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021 ¹	Regnskap 2021	Avvik, kr	Avvik, %
Personalkostnader og drift	2 528 383	3 500 000	3 541 946	- 41 946	-1,2
Utvikling	765 152	600 000	581 118	18 882	3,15
Markedsføring	16 702 291	16 750 000	16 755 090	- 5 090	-0,03
Totalt	19 995 826	20 850 000	20 878 154	- 28 154	-0,14

¹Budsjettet er oppjustert med ca. 2,9 mill. kroner sammenlignet med budsjettet som ble vedtatt i Omsetningsrådet 11.12.20, jf. sak 120/20.

Stiftelsen Norsk Mat skriver i sin rapport at posten «Personalkostnader og drift» omfatter «lønnsmidler i tilknytning til markedsarbeid og drift, revisjon hos merkebrukere, reisekostnader og lignende.»

Det går fram av Norsk Mats årsrapport at det totalt er brukt 20 878 154 kroner til personalkostnader, drift, utvikling og markedsføring av Nyt Norge i 2021. Dette er 28 154 kroner mer enn Norsk Mats oppjusterte budsjett.

Midler fra jordbruksavtalen er med på å dekke kostnader til «Personal og drift» og «Utvikling». I 2021 har det vært et overforbruk på disse to postene på til sammen 23 064 kroner.

Norsk Mat skriver i en epost mottatt 10.03.22: «(...) i 2021 tok vi over innholdsmarkedsføring og innholdsproduksjon til sosiale og digitale medier. Vi har dedikert en personalressurs (full stilling) til dette arbeidet og kostnadene til denne stillingen er ført som administrative kostnader i regnskapet, men siden dette er rene markedsføringsaktiviteter dekkes kostnaden av markedsføringsmidler.»

Kostnader i forbindelse med ulike markedsføringstiltak i 2021

Tiltak	Budsjett 2021 ¹	Regnskap 2021
TV	6 320 000	6 604 000
Radio	2 100 000	2 145 000
Digitale kanaler	6 365 000	5 664 000
Utendørsreklame	1 185 000	1 226 000
Diverse tiltak; materiell i butikk, sponsorater etc.	260 000	290 025
Markedsundersøkelser, inkl. medieovervåkning og kampanjemåling	520 000	826 065
Totalt	16 750 000	16 755 090

¹Markedsføringsbudsjettet er oppjustert med 1,75 mill. kroner sammenlignet med budsjettet som ble vedtatt i Omsetningsrådet 11.12.20, jf. sak 120/20.

Kostnader knyttet til markedsføring av Nyt Norge utgjorde cirka 80 prosent av det totale budsjettet for Nyt Norge i 2021 mot 84 prosent i 2020 og 88 prosent i 2019.

Tabellen over viser at det er brukt mer penger enn budsjettert til TV, radio, utendørs reklame, markedsundersøkelser og materiell i butikk, sponsorater m.v., mens det er brukt

700 000 kroner mindre enn budsjett til digitale medier.

Totalt sett har det i 2021 vært et overforbruk knyttet til markedsføring på 5 090 kroner.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet konstaterer at Stiftelsen Norsk Mat har utvidet sitt budsjett for 2021 fra opprinnelige 18 mill. kroner til ca. 20,9 mill. kroner som følge av et økonomisk bidrag fra Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund på 1,2 mill. kroner og økte inntekter fra merkebrukerne på ca. 1,7 mill. kroner.

Regnskapet for Nyt Norge i 2021 viser et overforbruk på 28 154 kroner. Det er overforbruk på postene «Personalkostnader og drift» og «Markedsføring» som forklarer dette. Regnskapet viser imidlertid et underforbruk på posten «Utvikling».

Omsetningsavgiftens midler forutsettes brukt til markedsføring av Nyt Norge. Vedtatt budsjett for markedsføring i 2021 var på 15 mill. kroner, men budsjettet er siden oppjustert til 16,75 mill. kroner. Regnskapet viser et overforbruk på 5 090 kroner sammenlignet med det oppjusterte budsjettet.

Landbruksdirektoratet har ingen merknader til Stiftelsen Norsk Mats bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2021. Landbruksdirektoratet anbefaler at regnskapet godkjennes og at tildelingen på 6 mill. kroner vedtas.

Saksnr.: 024/22	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Kjøtt og egg - Regnskap Norturas administrasjonsgodtgjørelse for 2021	Saksnr.: 20/78948-7

Beskrivelse

Nortura SA har lagt frem regnskapet for administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt og egg for 2021. Regnskapet for kjøtt viser samlede kostnader på 15 053 854 kroner, som er 5,4 prosent under budsjett. Regnskapet for egg viser samlede kostnader på 4 419 635 kroner, som er 7,4 prosent under budsjett. Det er ikke krav om revisorattestasjon.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr.1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer §§ 3-2 og 3-3.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 4. mars 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Regnskapet over Norturas kostnader for 2021 til administrasjon av markedsregulering av kjøtt godkjennes, og 15 053 854 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt.
2. Regnskapet over Norturas kostnader for 2021 til administrasjon av markedsregulering av egg godkjennes, og 4 419 635 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg.

Kjøtt og egg - Regnskap Norturas administrasjonsgodtgjørelse for 2021

I brev datert 4. mars 2022 oversendte Nortura regnskapet for administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt og egg for 2021 til godkjenning. I henhold til forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-2 er det ikke krav om revisorattestasjon av regnskapet.

Omsetningsrådet vedtok budsjettet for administrasjonsgodtgjørelsen 2021 i møtet 11. desember 2020, jf. sak 122/20. Budsjettet hadde ramme på inntil 15 920 182 kroner for kjøtt og 4 775 157 kroner for egg.

Administrasjonsgodtgjørelse kjøtt

For kjøtt viser regnskapet et samlet forbruk i 2021 på 15 053 854 kroner, 866 328 kroner under budsjett, som tilsvarer 5,4 prosent. Det er særlig driftskostnadene som er lavere enn budsjett, og reisekostnadene har hatt relativt størst underforbruk. Nortura Totalmarked hadde ikke trainee i 2021, og dette reduserte kostnadene med et halvt årsverk.

Budsjett og regnskap for kjøtt 2021, samt regnskap for 2020

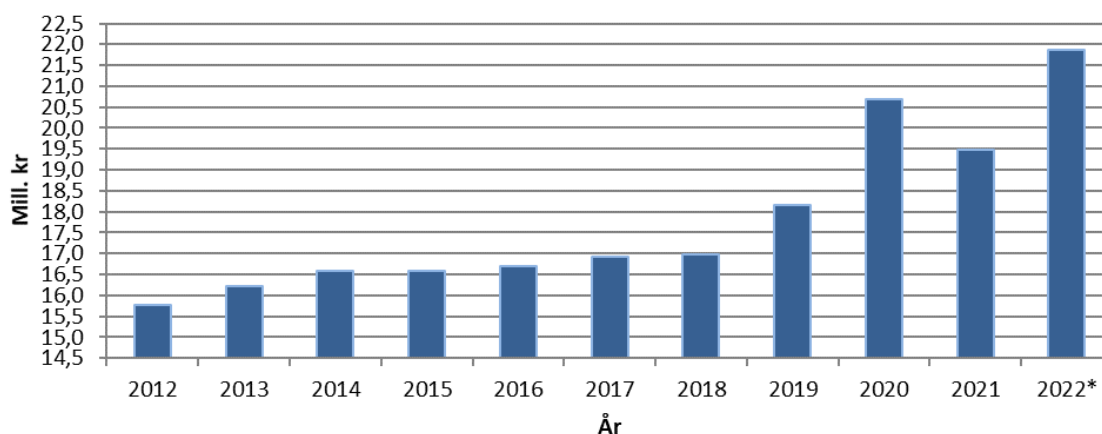
KJØTT	2020	2021	2021	Avvik (kr) ¹⁾	Avvik (%) ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Lønn	9 005 655	9 191 215	8 646 592	544 623	5,9
Drift	5 157 022	4 902 766	4 701 821	200 945	4,1
Styret	1 125 171	1 203 984	1 181 126	22 858	1,9
Reiser	67 330	131 217	44 314	86 903	66,2
Revisjon	143 500	141 000	130 000	11 000	7,8
Andre kostnader	350 000	350 000	350 000	-	0,0
Sum	15 848 679	15 920 182	15 053 854	866 328	5,4
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2021					
Nøkkeltall					
Antall årsverk	8,7	9,2	8,8	0,4	4,3
Lønnskostnader per årsverk	1 039 794	1 003 298	987 505	15 793	1,6
Driftskostnader per årsverk	790 096	734 523	731 757	2 766	0,4
Totale kostnader per årsverk	1 829 890	1 737 821	1 719 261	18 560	1,1

Administrasjonsgodtgjørelse egg

For egg viser regnskapet et samlet forbruk i 2021 på 4 419 635 kroner, 355 522 kroner under budsjett, som tilsvarer 7,4 prosent. Underforbruket er som for kjøtt særlig knyttet til reduserte driftskostnader, der reisekostnadene har hatt relativt størst underforbruk. Nortura Totalmarked hadde ikke trainee i 2021, og dette reduserte kostnadene med et halvt årsverk.

Budsjett og regnskap for egg 2021, samt regnskap for 2020

EGG	2020	2021	2021	Avvik (kr) ¹⁾	Avvik (%) ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Lønn	3 147 932	3 084 977	2 962 847	122 130	4,0
Drift	1 248 652	1 183 802	1 050 575	133 227	11,3
Styret	281 293	300 996	295 282	5 714	1,9
Reiser	46 211	109 382	17 931	91 451	83,6
Revisjon	102 000	96 000	93 000	3 000	3,1
Sum	4 826 088	4 775 157	4 419 635	355 522	7,4
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2021					
Nøkkeltall					
Antall årsverk	3,3	3,3	3,2	0,0	1,4
Lønnskostnader per årsverk	960 028	940 829	916 156	24 673	2,6
Driftskostnader per årsverk	511 789	515 456	450 460	64 996	12,6
Totale kostnader per årsverk	1 471 817	1 456 285	1 366 616	89 669	6,2

Utvikling i samlede administrasjonskostnader for kjøtt og egg for årene 2012–2022.**Administrasjonsgodtgjørelse kjøtt og egg
2012 - 2022***

*Søylen for 2022 representerer vedtatt budsjett.

Landbruksdirektoratets vurdering

Regnskapene for administrasjon av markedsregulering av kjøtt og egg er i hovedsak i samsvar med budsjett, men med underforbruk for begge sektorer. Regnskapet viser at det for kjøtt er et underforbruk på 866 328 kroner, som er 5,4 prosent under budsjett. For egg er det et underforbruk på 355 522 kroner, som er 7,4 prosent under budsjett. Underforbruket både for kjøtt og egg er særlig på grunn av reduserte driftskostnader, der reisekostnadene har hatt relativt størst underforbruk, samt at Nortura Totalmarked ikke hadde trainee i 2021, og dette reduserte kostnadene med et halvt årsverk. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til de fremlagte regnskapene.

Markedsregulator skal i prinsippet få dekket kostnadene som administrasjon av markedsreguleringen medfører. I møtet 26. mars 2010 satte imidlertid Omsetningsrådet følgende forutsetning for behandling av regnskapene for administrasjonsgodtgjørelse: «Omsetningsrådet legger til grunn at når regnskapet fra og med 2010 legges frem til godkjenning, er budsjettet øvre grense for godtgjørelsen.» I budsjettvedtakene er dette

presisert med ordet inntil før beløpet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at regnskapet over administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt og egg i 2021 godkjennes og at det utbetales i samsvar med fremlagt regnskap.

Saksnr.: 025/22	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Kjøtt - Prosjekt disruptive gener 2022 - utsatt sak	Saksnr.: 21/68405-9

Beskrivelse

Nortura søkte opprinnelig om midler til prosjektet disruptive gener som en del av budsjettet for Norturas administrasjonsgodtgjørelse for 2022. Ved behandling av budsjettet i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 102/21, ble behandlingen av prosjektet utsatt i påvente av en egen søknad der prosjektet omsøkes som et faglig tiltak.

Nortura har sendt en egen søknad for prosjektet, og de søker om 800 000 kroner for 2022.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-2, 2-3 og 3, med hjemmel forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 3. februar 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt bevilges det i 2022 inntil 800 000 kroner til prosjektet disruptive gener. Midlene bevilges som et faglig tiltak under Animalia. Prosjektmidlene skal regnskapsrapporteres separat fra midlene som er bevilget i ordinær budsjettramme for Animalia, jf. sak 91/21.

Kjøtt - Prosjekt disruptive gener 2022 - utsatt sak

Norturas budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for 2022 ble behandlet i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, jf. sak 102/21. I Norturas forslag til budsjett var det inkludert 800 000 kroner til prosjektet disruptive gener. Landbruksdirektoratets innstilling i saken var at prosjektet ikke falt inn under administrasjonsgodtgjørelse, men at det hadde karakter av å være et faglig tiltak. Omsetningsrådet vedtok å utsette behandlingen av prosjektet i påvente av en egen søknad.

Nortura har i brev av 3. februar 2022 søkt om 800 000 kroner til prosjektet disruptive gener som et faglig tiltak under Animalia.

Søknad om prosjektet disruptive gener

Bakgrunnen og behovet for dette prosjektet bunner i at det er registrert en økende interesse for å øke kjøttfylde og oppnå høy klassifisering av slakt gjennom muligheten for å ta inn sæd av dyr som er bærere av disruptive gener som kan gi dobbeltmuskulatur. Klassifiseringssystemet fastsetter forholdet mellom kjøtt, fett og bein, og siden kjøtt har betydelig større verdi enn fett og bein vil et mer kjøttfyldig slakt med høy klasse medføre en høyere verdi på slaktet. Uønsket genetikk defineres her som mutasjoner i genene som koder for proteinet myostatin. Dette proteinet begrenser muskelvekst. Mutasjoner i disse genene kan endre oppskriften på genet slik at proteinet blir endret, såkalte missense gener, eller føre til en stans i produksjonen av proteinet slik at det blir defekt. Disse genmutasjonene kalles disruptive mutasjoner. Resultatet av slike mutasjoner er uhemmet muskelvekst eller flere muskelfibre som gir det som kalles dobbeltmuskulatur hos storfe.

Disruptive genvarianter har negativ innvirkning på dyrevelferd, kalvingsegenskaper og muligens spisekvalitet. På storfe finnes det seks disruptive genvarianter som medfører dobbeltmuskulatur med negative egenskaper. Disse genvariantene finnes på flere raser og kan importeres. De kan videre krysses inn i populasjonen og er dermed ikke mulig å oppdage av den som kjøper kalv eller ved mottak til slakteri uten gentest eller annen dokumentasjon. Foreløpige resultater av gentester gjennomført av Animalia viser at det er en viss utbredelse av uønsket genetikk. Bildet under viser to slakt med uønsket genetikk slaktet ved norske slakterier og et slakt uten disruptive gener.

1 nt821 + 1 T3811>G3811

2 F94L

Ingen bærer

En arbeidsgruppe bestående av TYR, Geno, Animalia, KLF, Nortura, Norges Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag ble satt ned og laget i 2020 en rapport om disruptive gener i Norge. Arbeidsgruppa tar sikte på at det etableres systemer slik at slakteriene kan innføre en lik håndtering av slakt med uønsket genetikk fra 2025. Det legges vekt på at bønder som i dag benytter seg av uønsket genetikk får rimelig tid til å slakte ut og tilpasse seg et regime der bransjen gir et lavere slakteoppgjør ved funn av slik genetikk.

Arbeidsgruppa har i rapporten anbefalt at det gjennomføres et pilotprosjekt gjennomført av Animalia og finansiert med omsetningsavgift over Nortura Totalmarkeds budsjett. Pilotprosjektet skal:

1. kartlegge omfanget av uønsket genetikk
2. etablere systemer som er tilpasset slakteriene for å avdekke uønsket genetikk

Arbeidsgruppa påpeker at det er viktig at bransjen sammen finner de riktige og effektive systemene for testing av slakt, registrering av resultater og dataflyt. Pilotprosjektet skal gi arbeidsgruppa det nødvendige grunnlaget for å vedta gjennomføring av testing for utfasing av disruptive gener, og dette er avgjørende for å styrke konkurransekraften til norsk storfekjøtt for fremtiden.

Omsetningsrådets behandling av administrasjonsbudsjettet til Nortura Totalmarked i desember 2021 godkjente ikke at prosjektet skulle ligge under Nortura sitt administrasjonsbudsjett og viste til at dette prosjektet hører hjemme under faglige tiltak i Animalia.

Nortura søker derfor om at det bevilges 800 000 kroner i 2022 til prosjektet disruptive gener. Dette er midler som skal gå til faglige tiltak under Animalia. Prosjektet har et overordnet mål om å sikre at norsk storfekjøttproduksjon foregår uten bruk av genetikk som fremmer uhemmet muskelvekst hos storfe. Produksjon av storfekjøtt ved bruk av slik genetikk medfører dermed dårligere dyrevelferd. Nortura mener at systemer som sikrer at norsk storfekjøttproduksjon for fremtiden foregår uten slik genetikk, vil kunne bidra til å fremme omsetningen av norsk storfekjøtt. Bruk av disruptive gener er utbredt i blant annet EU. Nortura mener det er rom i fondet for kjøtt for å dekke dette i 2022.

Landbruksdirektoratets vurdering

Nortura søkte opprinnelig om midler til prosjektet disruptive gener som en del av budsjettet for Norturas administrasjonsgodtgjørelse for 2022, ref. Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 102/21. Landbruksdirektoratets innstilling i saken var at prosjektet ikke faller under administrasjonsgodtgjørelsen som er hjemlet i markedsreguleringsforskriften § 3-2 og § 3-3, der hvilke kostnader som skal dekkes er beskrevet. Direktoratet var imidlertid enig i at prosjektet har en karakter som kan dekkes av omsetningsavgiften, men at det faller inn under faglige tiltak. Nortura har nå søkt om midler til prosjektet som et faglig tiltak under Animalia.

En arbeidsgruppe bestående av TYR, Geno, Animalia, KLF, Nortura, Norges Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag har anbefalt at det gjennomføres et pilotprosjekt som skal kartlegge omfanget og etablere systemer som er tilpasset slakteriene for å avdekke uønsket genetikk. Disruptive gener som fører til dobbelmuskulatur kan ha negativ innvirkning på dyrevelferd, kalvingsegenskaper og muligens spisekvalitet. Nortura mener at systemer som sikrer at norsk storfekjøttproduksjon for fremtiden foregår uten slik genetikk, vil kunne bidra til å fremme omsetningen av norsk storfekjøtt.

Nortura mener det er rom i fondet for kjøtt for å dekke prosjektet i 2022. Ved budsjettering av fondets størrelse i sakene om omsetningavgiften i 2022 i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 105/21, og Omsetningsrådets møte 18. februar 2022, sak 17/22, er det

budsjettert med 17,0 mill. kroner til administrasjon. Norturas administrasjonsgodtgjørelse for kjøtt i 2022 ble i Omsetningsrådets møte 6. desember, sak 102/21, budsjettert til ca. 16,8 mill. kroner. Tatt hensyn til pallehold er ikke midler til prosjektet disruptive gener dekket i budsjettene som er fremlagt i sak 105/21 og 17/22. I sak 17/22 ble utgående fond i 2022 budsjettert til 250,7 mill. kroner. Det var da ikke tatt hensyn til økte kostnader til Omsetningsrådets administrasjon i 2022 og overføring av midler for faglige tiltak fra 2020 til 2021, men foreløpige tall tyder på at inntektene i 2021 har vært noe høyere enn budsjettert, og økningen i inntekter overstiger økningen i kostnader. Dette tyder på at fondet vil være på anbefalt nivå på 250 mill. kroner, vedtatt i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015, sak 69/15, tatt hensyn til 800 000 kroner til prosjektet disruptive gener.

Landbruksdirektoratets vurdering er at prosjektet disruptive gener kan dekkes av omsetningsavgiften som et faglig tiltak. En arbeidsgruppe bestående av flere landbruksorganisasjoner har anbefalt et slikt prosjekt. Disruptive gener kan ha negativ innvirkning på blant annet dyrevelferd, kalvingsegenskaper og spisekvalitet, og ved å avdekke uønsket genetikk gjennom dette prosjektet kan konkurransekraften for norsk storfekjøtt styrkes. Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at det bevilges inntil 800 000 kroner til prosjektet disruptive gener i 2022, som et faglig tiltak under Animalia. Direktoratet anbefaler at prosjektet regnskapsrapporteres separat fra midlene som er bevilget i ordinær budsjettramme for Animalia i 2022, jf. sak 91/21 i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021.

Saksnr.: 026/22	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Egg - Markedsregulering av overskuddsegg til eggprodukter og fôr	Saksnr.: 22/1142-6

Beskrivelse

Nortura SA søker om å benytte midler fra omsetningsavgiften til disponering av inntil 200 tonn overskuddsegg til billigsalg og om omdisponering av inntil 200 tonn til miljøfôr. Reguleringslageret er stort. Noen av eggene kan selges som råvare til eggprodukter, men lageret er så stort at det ikke er mulig å benytte alle eggene til eggprodukter før de blir for gamle, og Nortura søker derfor også om å omdisponere noe til miljøfôr.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29.03.2012, punkt 2 tredje og fjerde ledd, jf. forskrift av 22.10.2008 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 28. februar 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.
Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

1. Omsetningsrådet gir Nortura SA en forhåndsgodkjenning for å gjennomføre billigsalg av inntil 200 tonn overskuddsegg til eggprodukter i 2022 og få dekket kostnadene på inntil kr 8,00 per kg, til en samlet verdi av inntil 1,6 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på egg.
2. Omsetningsrådet gir Nortura SA en forhåndsgodkjenning for å gjennomføre omdisponering av inntil 200 tonn overskuddsegg til miljøfôr i 2022.

Egg - Markedsregulering av overskuddsegg til eggprodukter og fôr

Nortura søker i brev av 28. februar 2022 om forhåndsgodkjenning til å benytte midler fra omsetningsavgiften for egg til disponering av 200 tonn overskuddsegg til eggprodukter ved billigsalg og omdisponering av 200 tonn overskuddsegg til miljøfôr.

Bakgrunn

Reguleringslageret for egg var stort etter nyttår og overskuddet har fortsatt å øke. Ved starten av uke 9 var lageret på 801 tonn, men det forventes noe nedbygging av lageret frem mot påske. Nortura skriver at det ikke er mulig å benytte alle eggene til eggprodukter før de blir for gamle.

Eggene er allerede for gamle til å selges som skallegg til konsum, men noe kan benyttes til eggprodukter for å sikre at eggene benyttes til menneskeføde. Samtidig er lageret av overskuddsegg nå så stort at det heller ikke vil være mulig å benytte alle eggene til eggprodukter.

Nortura er i gang med billigsalg av egg til eggprodukter som ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 14. januar 2022, sak 5/22. Leveringen pågår ut uke 11.

Forklaringer på forverring av situasjonen:

- Egg til eksterne på forsyningsplikt, uke 1-8. 84 tonn mindre levert til eksterne pakkerier enn langtidsprognosen tilsa.
- Egg fra eksterne på dobbel mottaksplikt: 31 tonn. Svært sjelden at det er noen leveranse.
- Sviktende salg: Uke 1-9: 235 tonn lavere salg enn prognose fra 1. desember 2021
- Avregnet mot prognose:
uke 49-52 (2021): Avregnet 94 tonn mindre enn prognosert.
uke 1-4: Avregnet mer enn 200 tonn over prognosert.
- Undervurdert mengde usorterte egg på pakkeriene:
Vanskelig å tallfeste, 60-100 tonn.
I forbindelse med forventninger om normalt høyt nyttårssalg hadde pakkeriene noe mer egg på lager.
- Noe forskjøvet leveranseplan for billigsalg av egg vedtatt 14. januar 2022.

Forslag til tiltak

Slik Nortura nå vurderer situasjonen, er det behov for å fjerne 300 tonn egg for å komme ned på et håndterlig nivå. For å ha en større sikkerhet mener Nortura det bør være en ramme på inntil 400 tonn egg. Ut fra holdbarheten for egg er det nødvendig å kombinere egg til billigsalg med omdisponering til miljøfôr. Nortura søker derfor Omsetningsrådet om å omdisponere 200 tonn egg til miljøfôr og 200 tonn egg for billigsalg til eggprodukter.

I retningslinjer for markedsregulering av egg punkt 2 heter det:

«Billigsalg av egg kan iverksettes etter forhåndsgodkjenning av Omsetningsrådet.»

Siden noen egg er så gamle at de heller ikke kan benyttes til eggprodukter, er det nødvendig å produsere miljøfôr. I samme punkt 2 i retningslinjene heter det at andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjenning av Omsetningsrådet. Nortura mener at omdisponering av reguleringsegg til miljøfôr kan gjennomføres etter denne bestemmelsen og at dette også har vært gjort tidligere.

Andre tiltak

Følgende tiltak er iverksatt:

- Førtidsslakting er iverksatt med effekt fra uke 1 til uke 11, og det er hittil avtalt uttak av 416 tonn egg. Det er utnyttet maksimalt, og dersom førtidsslaktingen blir økt vil vi ikke kunne forsyne markedet med nok konsumegg.
- Rullering av reguleringslageret av skallegg
- Billigsalg av 200 tonn egg til eggprodukter vedtatt av Omsetningsrådet 14. januar 2022 er planlagt gjennomført til og med uke 11.
- Nortura jobber spesielt aktivt mot markedet og gjennomfører salgskampanjer.
- Produksjonen av eggprodukter økes maksimalt.

Prosess og kostnad

Overskuddsegg til miljøfôr

Eggene knekkes på Nortura Eggprodukter, som har kapasitet til å knekke denne mengden i løpet av ca. 8 uker, og det vil også gi en akseptabel situasjon med hensyn til holdbarhet. Det er avklart med Miljøfôr Norge AS at de kan håndtere et slikt volum på denne tiden. De overtar eggene kostnadsfritt mot henting.

Kostnaden med å bruke egg til miljøfôr er råvareverdien av usorterte overskuddsegg som kan anslås til ca. kr 20,00 per kg, og i tillegg kommer kostnaden for knekking på kr 1,20 per kg. Kostnaden for egg til miljøfôr blir da ca. kr 21,20 per kg. Kostnaden med å benytte inntil 100 tonn egg til miljøfôr kan bli inntil ca. 2,1 mill. kroner, men ved anslag på 200 tonn egg blir kostnaden ca. 4,2 mill. kroner. Endelig beregning av kostnad ved tiltaket vil basere seg på eggmengden og prisen på de konkrete eggene som benyttes.

Billigsalg av egg til eggprodukter

Nortura mener at de usorterte overskuddseggene kan omsettes i Norge for kr 12,00 per kg som råvare for eggprodukter. Dette tilsvarer om lag prisen på importerte egg. Verdien av de usorterte overskuddseggene er kr 20,00 per kg og en prisreduksjon på kr 8,00 per kg vil være nødvendig. Totalkostnaden ved å benytte 200 tonn egg til billigsalg blir 1,6 mill. kroner.

Totale kostnader

Samlet kostnad for tiltakene vil bli om lag 6 mill. kroner.

Finansiering

Budsjettet i saken om omsetningsavgiften for egg i 2022 som ble behandlet i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 105/21, viste et utgående fond på ca. 33 mill. kroner, og det er en målsetting at fondet skal være minst 30 mill. kroner. Regnskapet for fondet i 2021 er så langt ikke klart. På sikt vil det ikke være midler i fondet til å finansiere omsøkte tiltak på ca. 6 mill. kroner. Nortura mener det ikke er nødvendig med en umiddelbar endring av omsetningsavgiften. Den skal vurderes fra andre halvår, og mye tyder på at avgiften på egg må økes. Eksempelvis vil en økning av omsetningsavgiften med kr 0,10 per kg egg tilføre fondet ca. 3 mill. kroner i løpet av andre halvår 2022.

Landbruksdirektoratets vurdering

Nortura har søkt om forhåndsgodkjenning for billigsalg av inntil 200 tonn overskuddsegg til eggprodukter og omdisponering av inntil 200 tonn overskuddsegg til miljøfôr.

Reguleringslageret var stort ved inngangen til 2022, og ved starten av uke 9 var lageret på 801 tonn. Eggene er for gamle til å selges som skallegg til konsum, men noe kan benyttes til eggprodukter. Samtidig er lageret så stort at det heller ikke vil være mulig å benytte alle eggene til eggprodukter. Omsetningsrådet forhåndsgodkjente 14. januar 2022, jf. sak 5/22, inntil 200 tonn til billigsalg av overskuddsegg til eggprodukter, og Nortura gjennomfører

dette til og med uke 11. Nortura viser til flere årsaker til at situasjonen nå er forverret, og som gjør at det er behov for ytterligere tiltak enn det som ble vedtatt 14. januar 2022.

Markedsreguleringsforskriften § 3-1 sier at markedsregulator har ansvaret for effektivt og konkurransenøytralt å gjennomføre markedsreguleringen slik at kostnadene blir lavest mulig. Tiltakene må vurderes mot denne føringen. Nortura har iverksatt andre tiltak, og det er begrensede muligheter for egg som er såpass gamle.

Billigsalg av overskuddsegg til eggprodukter

Overskuddseggene er for gamle til å selges som skallegg til konsum, men noe kan benyttes til eggprodukter. Billigsalg av egg til eggprodukter gir mulighet for at disse eggene går til humant konsum, som er en klar fordel.

Nortura har kostnadsberegnet tiltaket til samme kostnad som da billigsalg ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 14. januar 2022, sak 5/22. Dette innebærer en kostnad på kr 8,00 per kg, som tilsvarer differansen mellom verdien av eggene og hva overskuddseggene kan omsettes for i Norge. Totale kostnader ved uttak av rammen på 200 tonn blir 1,6 mill. kroner.

Hjemmel for ordningen billigsalg er i retningslinjer for markedsregulering av egg punkt 2 tredje ledd, der det står følgende: «*Billigsalg av egg kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet.*» Nortura har søkt om en slik forhåndsgodkjenning.

Markedsreguleringstiltaket billigsalg på egg kan dersom det ikke utformes på en forsvarlig måte gi en risiko for konkurransvridning mellom aktørene i markedet. I markedsreguleringsforskriften § 1 heter det «Tilskudd skal i samsvar med omsetningsloven utformes konkurransenøytralt, både overfor produsentene og omsetningsleddene.» Det heter i § 3-1 «Markedsregulator plikter å gjennomføre markedsreguleringen slik at en oppnår mest mulig like konkurransevilkår innenfor omsetning av de jordbruksvarer som er omfattet av denne forskrift». Det er i samsvar med disse bestemmelsene viktig at alle aktuelle avtakere av de regulerte varene får lik anledning til å benytte seg av salget, og at disse får samtidig informasjon om tiltaket. Det vises i denne forbindelse også til markedsreguleringsforskriften § 6 om informasjonshåndtering og informasjonsplikt med tilhørende vedtatte rutiner.

Omdisponering av overskuddsegg til miljøfôr

Det vil ikke være mulig å benytte alle eggene til eggprodukter, og Nortura søker derfor om omdisponering til miljøfôr av inntil 200 tonn egg.

Nortura har kostnadsberegnet omdisponering til miljøfôr til ca. kr 21,20 per kg, som tilsvarer råvareverdien tillagt kr 1,20 per kg for knekking. Endelig kostnad er avhengig av de konkrete eggene som benyttes. Destruksjon er ikke kostnadsberegnet i søknaden, men Nortura har tidligere vurdert destruksjon til dyrere enn omdisponering til miljøfôr. Selv om det er uheldig at landbruksvarer beregnet til humant konsum går til dyrefôr, er det omdømmemessig bedre enn at eggene går til destruksjon.

I retningslinjer for markedsregulering av egg punkt 2 fjerde ledd står følgende: «*Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet.*» Nortura har søkt om tiltaket etter denne bestemmelsen.

Finansiering

Foreløpige tall for inntekter i 2021 tyder på at omsetningsavgiften var omtrent som budsjettert, mens det var ekstra inntekter på ca. 3,0 mill. kroner i standardisert erstatning. I Omsetningsrådets møte 14. januar 2022, sak 5/22, ble det bevilget midler til billigsalg av inntil 200 tonn overskuddsegg til eggprodukter, med en total kostnad på inntil 1,6 mill. kroner. Sammen med tiltakene som Nortura nå søker om, er kostnadene økt med ca. 7,4 mill. kroner i 2022. Landbruksdirektoratet har mottatt de fleste regnskapene i

markedsreguleringen av egg i 2021. Regnskapene tyder på at reguleringskostnadene er noe høyere enn budsjettert. Ved innvilgning av tiltakene Nortura nå søker om, vil fondet ved utgangen av 2022 sannsynligvis være under anbefalt nivå på 30 mill. kroner, som vedtatt i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015, sak 69/15. Nortura mener det ikke er nødvendig å endre omsetningsavgiften umiddelbart, men at det kan vurderes ved den ordinære revisjonen i juni. Omsetningsavgiften på egg revideres fast på halvårlig basis. Landbruksdirektoratets vurdering er at det er tilstrekkelig å gjøre en vurdering av omsetningsavgiften i juni, når endelig regnskap for 2021 foreligger.

Konklusjon

Dersom tiltaket billigsalg gjennomføres, bør det offentliggjøres så fort som mulig for å få omsatt eggene før de blir for gamle. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at protokollen fra møtet offentliggjøres ved møteslutt.

Landbruksdirektoratet foreslår for Omsetningsrådet at Norturas søknad innvilges.

Saksnr.: 027/22	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Melk - Orientering om ferdigstillelse av oppdrag om utredning av kravspesifikasjonen for melk under forsyningsplikten	Saksnr.: 21/30782-10

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet viser til sak 75/21 behandlet i Omsetningsrådets møte 14. september 2021. Omsetningsrådet ble orientert om at Landbruksdirektoratet i supplerende tildelingsbrev av 2. juli 2021 fra Landbruks- og matdepartementet fikk i oppdrag å gjøre en utredning av eventuell teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk.

Omsetningsrådet orienteres nå om at Landbruksdirektoratet har slutført oppdraget og avlevert rapport til Landbruks- og matdepartementet.

Hjemmel**Forutsetninger****Vedlegg**

Rapport - Kravspesifikasjonen for rå melk 1. mars 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar saken til orientering.

Melk - Orientering om ferdigstillelse av oppdrag om utredning av kravspesifikasjonen for melk under forsyningsplikten

Landbruksdirektoratet viser til sak 75/21 behandlet i Omsetningsrådets møte 14. september 2021, hvor Omsetningsrådet ble orientert om at Landbruksdirektoratet i supplerende tildelingsbrev av 2. juli 2021 fra Landbruks- og matdepartementet fikk i oppdrag å gjøre en utredning av eventuell teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk.

Omsetningsrådet orienteres nå om at Landbruksdirektoratet har slutført oppdraget og avlevert rapport til Landbruks- og matdepartementet 1. mars 2022.

Rapportens konklusjon

Nedenfor gjengis konklusjonen fra rapporten.

Landbruksdirektoratets gjennomgang av statistikk for protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk viser at det behov for en oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten, jf. avsnitt 4.2.1. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået fra 13,5 prosent til 15,5 prosent. Landbruksdirektoratet foreslår at intervallene for protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk blir som slik:

Tabell 9: Forslag til intervaller for innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk

		Minimum (%)	Maksimum (%)
Kumelk	Fett	3,8	4,8
	Protein	3,1	3,8
Geitemelk	Tørrstoff	10,7	15,5

Landbruksdirektoratet mener det ikke er behov for å gjøre en teknisk justering av målpris som følge av endringene i kravspesifikasjonen, siden markedet allerede har tilpasset seg endret kvalitet i melka, jf. kapittel 4.5.

Landbruksdirektoratet har også vurdert at det kan være behov for oppdatering av noen av de andre kvalitetskriteriene i kravspesifikasjonen for rå melk, jf. avsnitt 4.8.1.2. En eventuell oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten er det Omsetningsrådet som må ta stilling til.

Landbruksdirektoratet har også vurdert en alternativ tilnærming, som er en løsning der målprisen for melk er knyttet til en standardisert melk med fett- og proteininnhold, og hvor det gis tillegg og trekk når innholdet av fett og protein avviker fra denne standardkvaliteten. Representantvaren som det skal noteres pris på, bør fortsatt defineres gjennom kravspesifikasjonen for rå melk, men prisen knyttes til en bestemt kvalitet istedenfor et intervall. Ut fra en helhetlig vurdering anbefaler ikke Landbruksdirektoratet innføring av alternativt system, hvor en knytter målprisen til en definert standardkvalitet, på det nåværende tidspunkt.

Saksnr.: 028/22	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 24.03.2022	Tittel: Melk - Høring av forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten	Saksnr.: 22/41823-2

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet viser til tidligere sak i dagens møte hvor Omsetningsrådet orienteres om at Landbruksdirektoratet har sluttført oppdraget med utredning av kravspesifikasjonen for rå melk og avlevert rapport til Landbruks- og matdepartementet.

Landbruksdirektoratet konkluderer i rapporten med at det er behov for en oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten når det gjelder intervallene for krav til protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrstoffinnhold fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Videre konkluderer Landbruksdirektoratet med at det kan være behov for oppdatering av noen av de andre kvalitetskriteriene i kravspesifikasjonen for rå melk.

Landbruksdirektoratet viser videre til at det er Omsetningsrådet som må ta stilling til en eventuell oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

Med bakgrunn i den utredningen som er foretatt foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet sender forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk på høring i meieribransjen.

Hjemmel

Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten ble fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, og ble besluttet videreført av Omsetningsrådet 8. juni 2010. Sist endret av Omsetningsrådet 14. desember 2015. Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten er fastsatt med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3, tredje ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

Rådet ba om at høringen i tillegg til meieribransjen sendes ut til organisasjoner og institusjoner representert i Omsetningsrådet.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet sende forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten på høring.

Melk - Høring av forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten

Bakgrunn

Landbruksdirektoratet viser til sak 75/21 behandlet i Omsetningsrådets møte 14. september 2021, hvor Omsetningsrådet ble orientert om at Landbruksdirektoratet i supplerende tildelingsbrev av 2. juli 2021 fra Landbruks- og matdepartementet fikk i oppdrag å gjøre en utredning av eventuell teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk. Videre viser vi til tidligere sak i dagens møte hvor Omsetningsrådet orienteres om at Landbruksdirektoratet har slutført oppdraget med utredning av kravspesifikasjonen for rå melk og avlevert rapport til Landbruks- og matdepartementet.

Landbruksdirektoratet konkluderer i rapporten med at det er behov for en oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten når det gjelder intervallene for krav til protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrstoffinnhold fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Videre konkluderer Landbruksdirektoratet at det kan være behov for oppdatering av noen av de andre kvalitetskriteriene i kravspesifikasjonen for rå melk.

Landbruksdirektoratet viser videre til at det er Omsetningsrådet som må ta stilling til en eventuell oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

Med bakgrunn i den utredningen som er foretatt foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet sender forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk på høring i meieribransjen. Forslag til høringsbrev foreligger i denne saken.

Høring - Forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk

Omsetningsrådet sender på høring forslag til endringer i «Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten».

Høringsfristen er satt til 1. juni 2022.

Høringsuttalelsene sendes til Landbruksdirektoratet. Innspillene fra høringsinstansene vil bli brukt i forarbeidet til Landbruksdirektoratets innstilling overfor Omsetningsrådet med forslag til endringer i «Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.»

Høringsdokumentene er også lagt ut på Landbruksdirektoratets nettsted: www.landbruksdirektoratet.no.

Bakgrunn og prosess

På bakgrunn av forslag fra jordbrukets forhandlingsutvalg foreslo Regjeringen i Prop 200 S 2020-2021 om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2021 m.m.) at Landbruksdirektoratet fikk i oppdrag å gjøre en utredning av eventuell teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk frem mot jordbruksoppgjøret i 2022.

Oppdraget ble seinere nedfelt i tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet av 2. juli 2021. Videre ble oppdraget ytterligere spesifisert i brev av 27. august 2021, og direktoratet ble bedt om å orientere Omsetningsrådet om oppdraget. Teksten i brevet er gjengitt nedenfor.

«I St prop. 200 S, om Jordbruksoppkjøret, foreslås det at Landbruksdirektoratet får i oppdrag å utrede en eventuell teknisk justering av kravspesifikasjon for melk fram mot jordbruksoppkjøret i 2022. Dette er fulgt opp i supplerende tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet den 2. juli 2021.

Det er prinsipielt to ulike tilnærminger til definisjon av kravspesifikasjon av melk knyttet til kjemisk innhold. Dagens system definerer representantvaren til å være melk som inneholder mellom 3,8-4,4 prosent fett og 3,1-3,6 prosent protein. I tillegg stilles en rekke andre krav til lukt/ smak, bakteriologisk innhold, temperatur mv. Alternativ tilnærming er tatt opp i jordbrukets krav til jordbruksforhandlingene 2021, med et ønske om å endre kravspesifikasjonen til å knyttes opp mot en spesifikk fett- og proteinprosent med tilhørende tillegg og trekk for avvik.

Det er opp til partene i jordbruksavtalen å endre prinsipper for representantvare. Innenfor gjeldende prinsipp, fastsettes deretter kravspesifikasjonen av Omsetningsrådet. Landbruks- og matdepartementet ber Landbruksdirektoratet om å utrede de to alternative prinsippene for kravspesifikasjon for melk foran jordbruksoppkjøret 2022. Landbruksdirektoratet bes om å innhente innspill fra aktørene i bransjen og at Omsetningsrådet orienteres.»

Oppdraget er nå slutført og Landbruksdirektoratet avleverte rapport til Landbruks- og matdepartementet 1. mars 2022, jf. Rapport 15/2022 Forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk - En utredning av behovet for teknisk justering og en utredning av et alternativ hvor målprisen knyttes til en definert standardkvalitet.

Avtalepartene kan i jordbruksforhandlingene ta stilling til om en skal knytte målprisen for melk opp mot en definert standardkvalitet eller videreføre gjeldende praksis med bruk av et intervall. Uavhengig av hva avtalepartene kommer frem til, er det behov for å gjøre en oppdatering av gjeldende kravspesifikasjon. I tilfelle avtalepartene velger å knytte målprisen opp til en definert standardkvalitet i stedet for et intervall, som i dag, må Omsetningsrådet oppdatere kravspesifikasjonen i samsvar med de eventuelle føringer årets jordbruksavtale kommer med. I etterkant av jordbruksforhandlingene vil det imidlertid være knapp tid til høring, dersom endringene skal tre i kraft fra 1. juli 2022. Det vurderes dermed som hensiktsmessig å foreta høringen allerede nå, siden det er deler av oppdateringsbehovet knyttet til kravspesifikasjonen som ikke berører de temaene som kan bli gjenstand for forhandlinger.

Landbruksdirektoratet konkluderer i rapporten med at det er behov for en oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten når det gjelder intervallene for krav til protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrstoffinnhold fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Videre konkluderer Landbruksdirektoratet at det kan være behov for oppdatering av noen av de andre kvalitetskriteriene i kravspesifikasjonen for rå melk.

Landbruksdirektoratet viser videre til at det er Omsetningsrådet som må ta stilling til en eventuell oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

Med bakgrunn i den utredningen som er foretatt av Landbruksdirektoratet sender Omsetningsrådet forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk på høring i meieribransjen.

Vurdering av behov for justering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten

Tabellen nedenfor viser eksisterende grenser for tørrstoffinnhold i eksisterende kravspesifikasjon som trådte i kraft fra 1. januar 2016.

Tabell Gjeldende intervaller for innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk

		Minimum (%)	Maksimum (%)
Kumelk	Fett	3,8	4,4
	Protein	3,1	3,6
Geitemelk	Tørrstoff	10,7	13,5

Historisk utvikling i protein og fett i melka

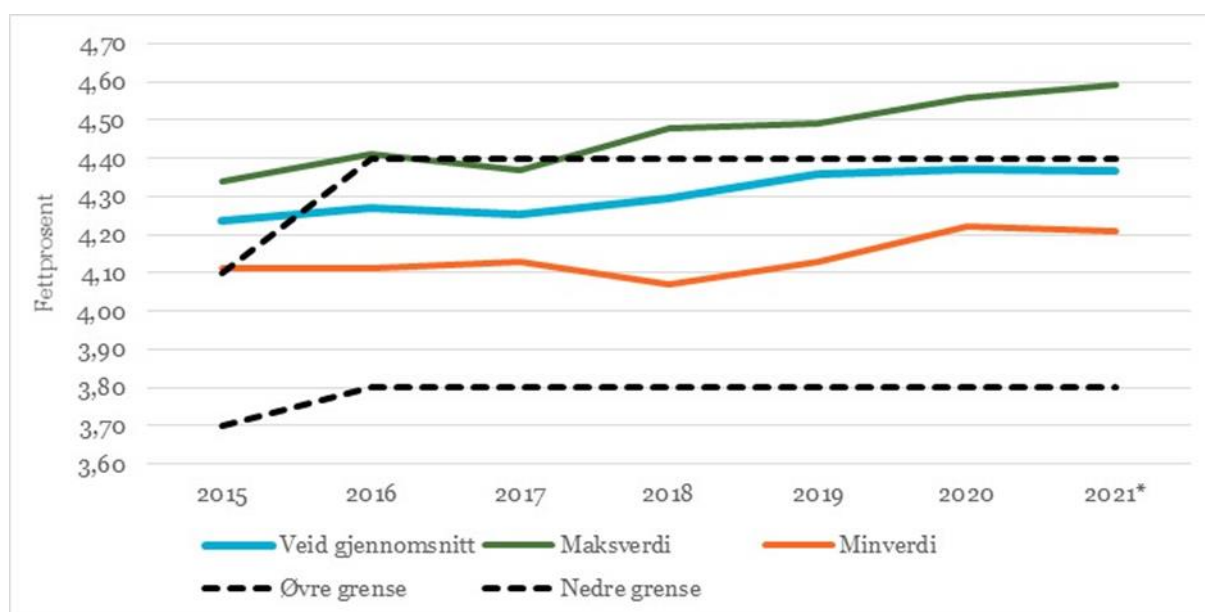
Landbruksdirektoratet har hentet inn data fra Tine som viser innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk for årene fra 2015 og frem til september 2021.

Nedenfor er det satt opp figurer som viser utvikling i dette for årene 2015 til 2020 og for månedene januar til september i 2021.

Den blå linjen i figurene viser veid gjennomsnitt av alle leveranser.

Gjennomsnittlig utvikling i tørrstoffinnhold (protein og fett) i kumelk

Figuren nedenfor viser innholdet av fett i melk omsatt i årene 2015 til og med september 2021. Den blå linjen viser veid gjennomsnittlig fettinnhold av alle leveranser. Den grønne grafen viser det høyeste månedsgjennomsnittet av alle fylkene i det respektive året. Tilsvarende viser den oransje grafen det laveste månedsgjennomsnittet av alle fylkene det respektive året.

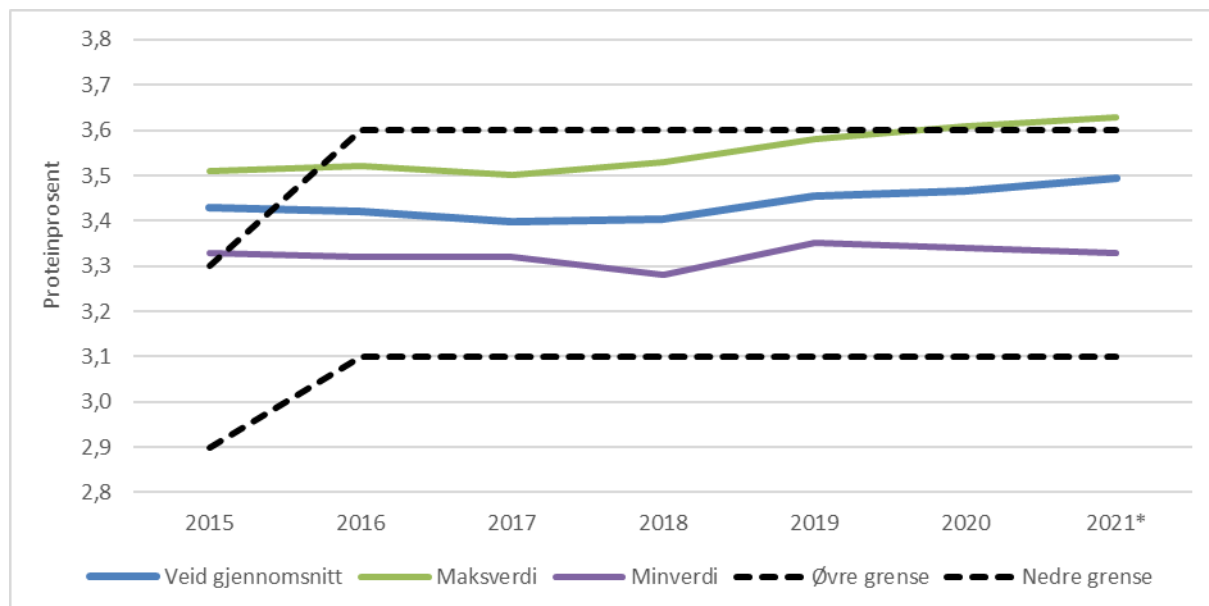

Figur: Utvikling i fettinnhold for kumelk innmålt av Tine Råvare

* tallene for 2021 er for perioden januar til september

Figuren viser at maksverdien per fylke og måned har ligget godt over øvre grense for kravspesifikasjonen i årene fra 2018 til 2021. I perioden september til januar 2021 var den høyeste gjennomsnittsverdien for fettinnhold per måned og fylke 4,59 prosent. Gjennomsnittsverdien har de siste tre årene ligget tett opp mot øvre grense for fettinnhold. I 2021, fra september til januar, var denne 4,37 prosent.

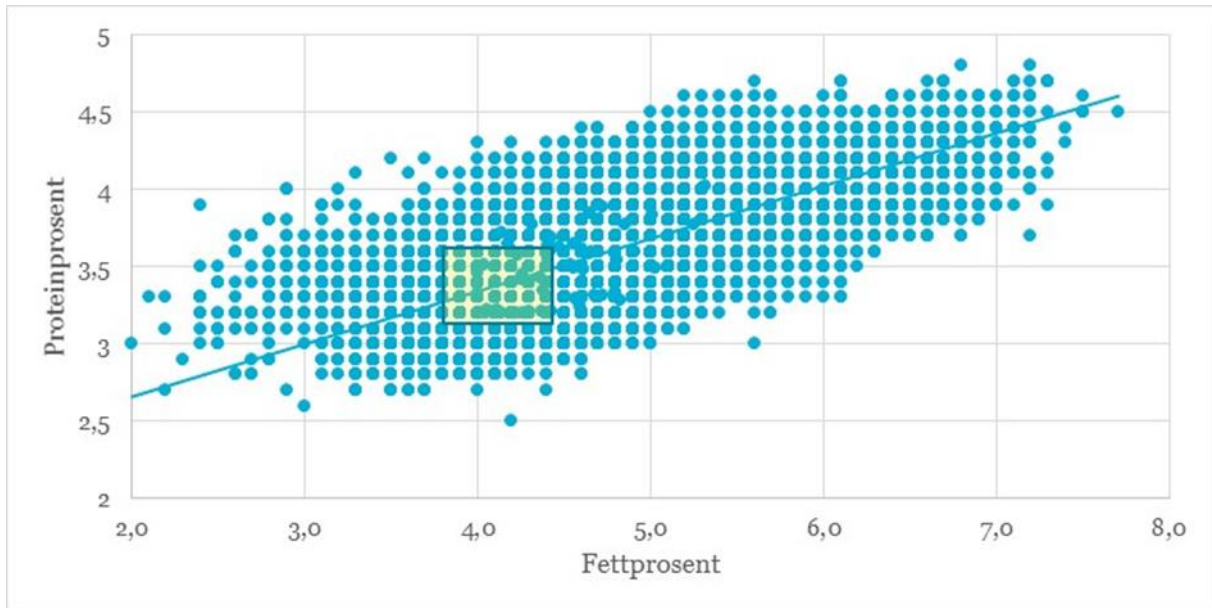

Figur: Utvikling i innhold av protein i kumelk innmålt av Tine Råvare

* tallene for 2021 er for perioden januar til september

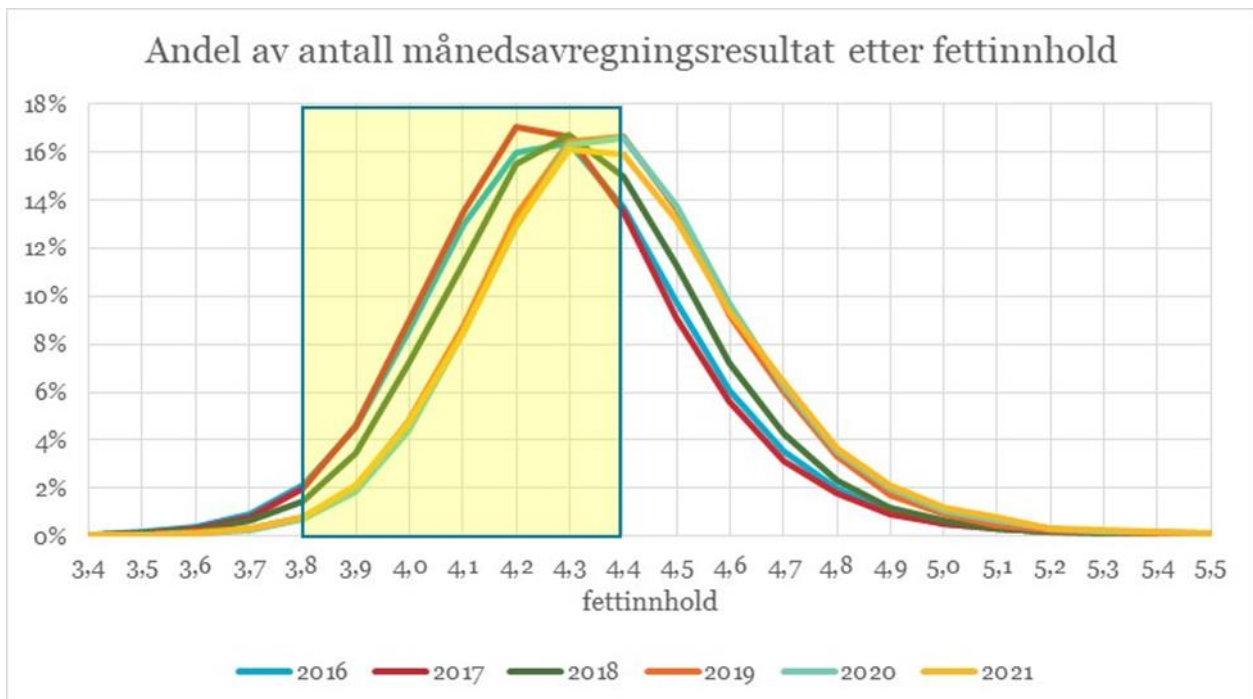
Vi har fått data fra Tine Råvare for deres avregningsgrunnlag til produsent. De viser det gjennomsnittlige innholdet av fett og protein per måned per produsent. For årene 2016 til 2020 inneholder dette materialet 80 – 90 000 månedsgjennomsnitt av kvalitetsmålinger for levert melk. For 2021, hvor vi har kun for perioden januar til september, inneholder dette 57 000 observasjoner. Kvalitetsmålingene gjøres ved hver henting av melk hos produsent og danner grunnlag for et månedlig gjennomsnitt som avregningen baseres på.

Månedsavregningsresultatene er gjennomsnittstall per produsent beregnet med basis i de målingene av melke kvalitet fra denne produsenten foretatt den aktuelle måneden. Det vil si at det er avregningsresultater per måned for alle Tines produsenter som danner grunnlaget for figuren over. Dette gir et riktig bilde av fordelingen av forskjellig fettinnhold i melka, forutsatt at det ikke er en systematisk forskjell på produsenter med stort volum sammenlignet med produsenter med små volum. Tallene gjenspeiler forskjeller i fettinnhold med tanke på produksjonsregion og årstider. Plottet under må ses i sammenheng med figurene for fordeling av fett- og proteininnhold nedenfor, fordi at det ikke gir riktig bilde av volumfordelingen per innhold av tørrstoff. Avregningsresultatene er oppgitt med en desimal og man ser derfor ikke hvor mange prøver hver prikk representerer. De ytre grensene vil være representative.

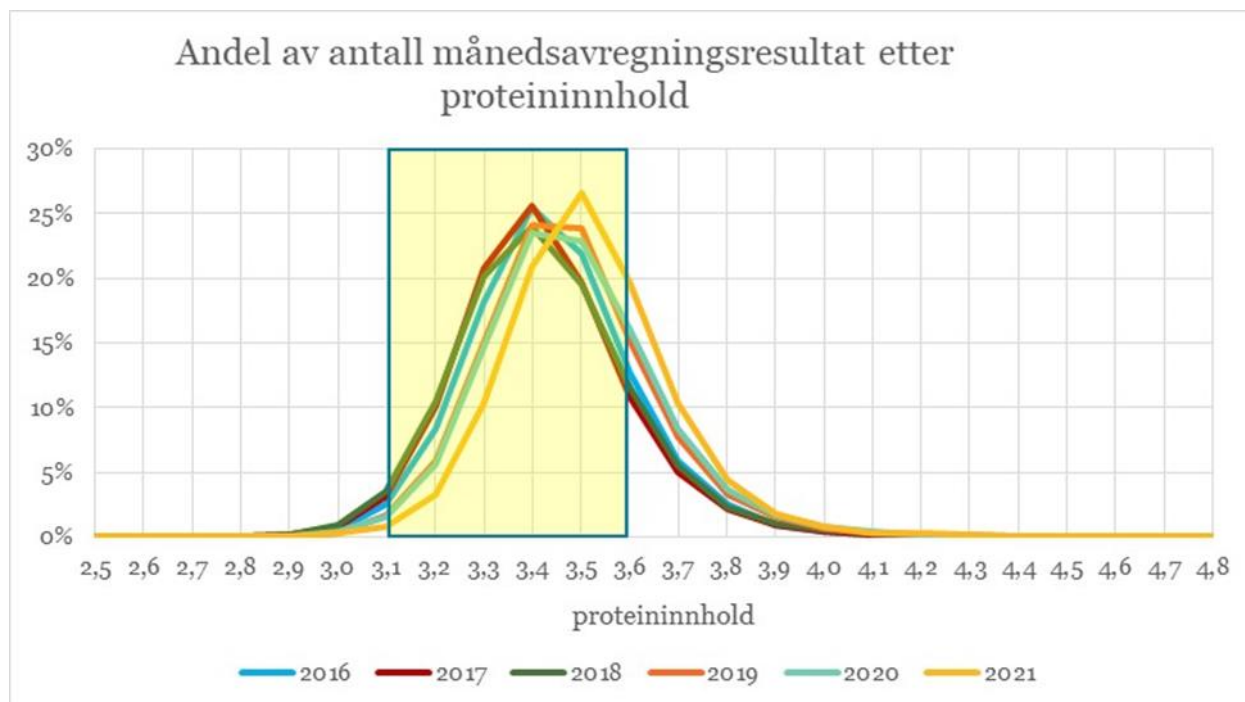

Figur: I grafen er alle avregningsresultatene per måned og per produsent plottet inn etter protein- og fettinnhold for årene 2016 til september 2021. Firkanten med lys gul bakgrunnsfarge angir dagens intervall for fett og protein i kravspesifikasjonene for rå melk.

Figurene for omsatt melk fra Tine vil være minste variasjon i fett og proteininnhold. I plottet over vises variasjonen i avregningsresultatene til bonde i årene 2016 til september 2021. Det kommer ikke frem i plottet hvor hoveddelen av kvalitetsresultatene er. Men det går likevel å se at det er en betydelig andel som ligger utenfor kravspesifikasjonens intervall for fett og proteininnhold som representeres av den gule firkanten. Plottet viser at melka med høyt fettinnhold også har høyt proteininnhold. Vi oppfatter at det ikke nødvendigvis er sammenheng mellom fett- og proteininnholdet, men at årsaken heller er at det stimuleres gjennom melkeprisen med tillegg både for høyt fett- og proteininnhold. I figurene nedenfor er andel avregningsresultater fordelt etter hvor mye fett og protein de viste. Her er også intervallene markert med en gul firkant. Figurene viser at andelen avregningsresultater er tilnærmet normalfordelte rundt gjennomsnittsverdiene vi så i figurene over.

Figur: Fordeling av andel månedsavregningsresultat etter fettinnhold i melka.

Figur: Fordeling av andel månedsavregningsresultat etter proteininnhold i melka.

I tabellen under oppsummerer vi resultatene som ligger innenfor gjeldende kravspesifikasjon med tanke på både fett og proteininnhold.

Oppsummering av antall avregningsresultater som ligger innenfor den gjeldende kravspesifikasjonens intervaller for protein- og fettinnhold.

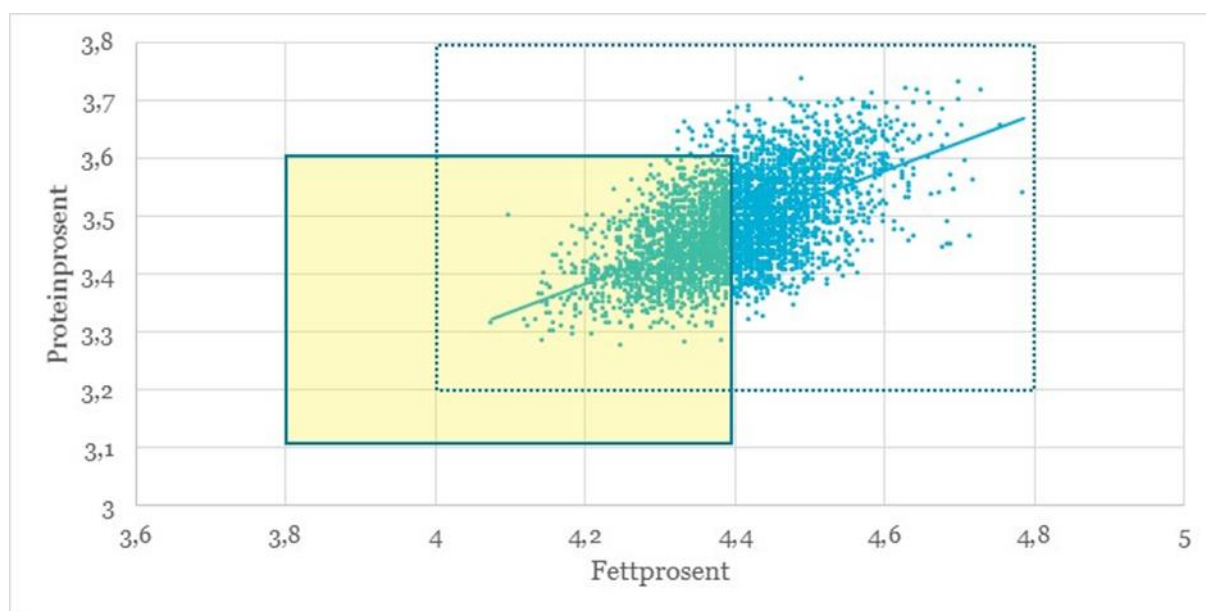
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall avregningsresultater	91 241	91 117	85 556	83 906	80 251	57 647
Antall innenfor 3,8 - 4,4 fett	67 781	69 533	60 492	52 705	49 109	35 238
Antall innenfor 3,1 - 3,6 protein	81 218	82 210	76 251	71 883	67 646	47 034
Antall innenfor gjeld. kravspek.	64 079	66 226	57 417	49 437	45 855	32 261
Andel innenfor fettintervall	74 %	76 %	71 %	63 %	61 %	61 %
Andel innenfor proteinintervall	89 %	90 %	89 %	86 %	84 %	82 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	70 %	73 %	67 %	59 %	57 %	56 %

Avregningsresultatene er ikke på samme sted i verdikjeden som der kravspesifikasjonen gjelder. Vi har derfor gruppert avregningsresultatene i grupper på femten innenfor samme fylke og måned og regnet gjennomsnittsverdier for gruppene for å simulere situasjonen med sammenblanding av melk fra flere produsenter ved leveranser til meieri.

Oppsummering av antall grupper (grupperte avregningsresultater) som ligger innenfor den gjeldende kravspesifikasjonens intervaller for protein- og fettinnhold.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall grupper	4 567	4 556	4 274	4 203	4 022	2 886
Antall innenfor 3,8 - 4,4 fett	4 082	4 174	3 323	2 169	2 008	1 488
Antall innenfor 3,1 - 3,6 protein	4 543	4 545	4 237	4 096	3 721	2 603
Antall innenfor gjeld. kravspek.	4 079	4 170	3 322	2 156	1 979	1 448
Andel innenfor fettintervall	89 %	92 %	78 %	52 %	50 %	52 %
Andel innenfor proteinintervall	99 %	100 %	99 %	97 %	93 %	90 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	89 %	92 %	78 %	51 %	49 %	50 %

Dersom vi plottet hver enkelt gruppes gjennomsnittsverdier med tanke på fett og protein for året 2020 (siste hele året vi har data for) viser den at mange verdier ligger utenfor kravspesifikasjonens krav for fett- og proteininnhold.

Figur: Plott av alle gjennomsnittsverdier for grupperinger av 15 avregningsresultater innenfor samme fylke og måned for fett og proteininnhold i melk levert til Tine i 2020. Den gule firkanten representerer intervallene for fett og protein i gjeldende kravspesifikasjon.

I figuren over ser vi at hvis vi endrer intervallet for fett opp til fra 4,0 til 4,8 og endrer intervallet for protein til fra 3,2 til 3,8, jf. firkanten med stipla linje, så omfatter det mesteparten av melka som leveres videre til meierier.

Oppsummering av antall avregningsresultater som ligger innenfor et intervall for fett på fra 4,0 til 4,8 prosent og fra 3,2 til 3,8 prosent protein.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall avregningsresultater	91 241	91 117	85 556	83 906	80 251	57 647
Antall innenfor 4,0 - 4,8 fett	81 130	81 410	77 744	77 323	73 734	52 361
Antall innenfor 3,2 - 3,8 protein	86 649	85 845	79 921	79 709	76 020	55 066
Antall innenfor gjeld. kravspek.	78 573	78 337	74 159	74 793	71 293	51 061
Andel innenfor fettintervall	89 %	89 %	91 %	92 %	92 %	91 %
Andel innenfor proteinintervall	95 %	94 %	93 %	95 %	95 %	96 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	86 %	86 %	87 %	89 %	89 %	89 %

Oppsummering av antall grupper (grupperte avregningsresultater) som ligger innenfor et intervall for fett på fra 4,0 til 4,8 prosent og fra 3,2 til 3,8 prosent protein.

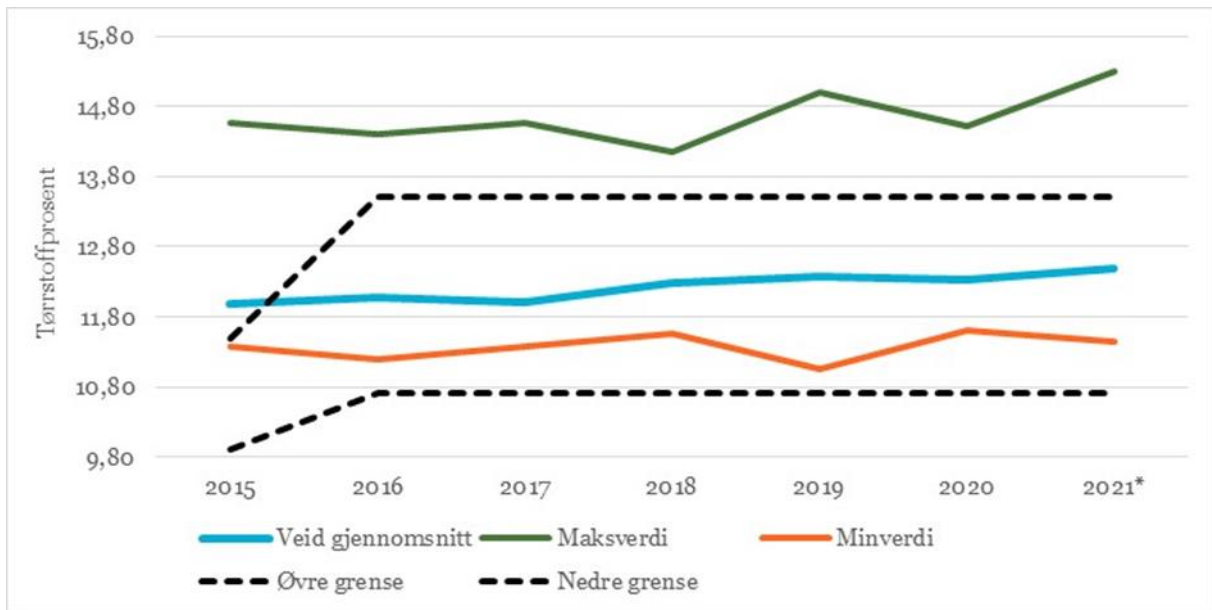
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall grupper	4 567	4 556	4 274	4 203	4 022	2 886
Antall innenfor 4,0 - 4,8 fett	4 567	4 555	4 274	4 201	4 022	2 884
Antall innenfor 3,2 - 3,8 protein	4 567	4 556	4 274	4 203	4 022	2 885
Antall innenfor gjeld. kravspek.	4 567	4 555	4 274	4 201	4 022	2 884
Andel innenfor fettintervall	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel innenfor proteinintervall	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

De tre siste årene har vært unormale ved at det i 2019 var økt produksjon etter tørkesommeren 2018 og i 2020 og 21 har man stimulert til økt produksjon ettersom etterspørselen i det norske markedet økte med redusert grensehandel og koronasituasjonen. Det er dermed mulig å stille spørsmål ved om det økte tørrstoffinnholdet i melka vil vedvare på et så høyt nivå som i 2019-2021. Vi mener det uansett er grunn for å endre intervallene i kravspesifikasjonen siden gjeldende kravspesifikasjon også før 2018 kun omfattet ca. 70 prosent av melka hvis vi legger avregningsresultatene til grunn.

Årlig gjennomsnittlig utvikling i tørrstoffinnhold i geitemelk

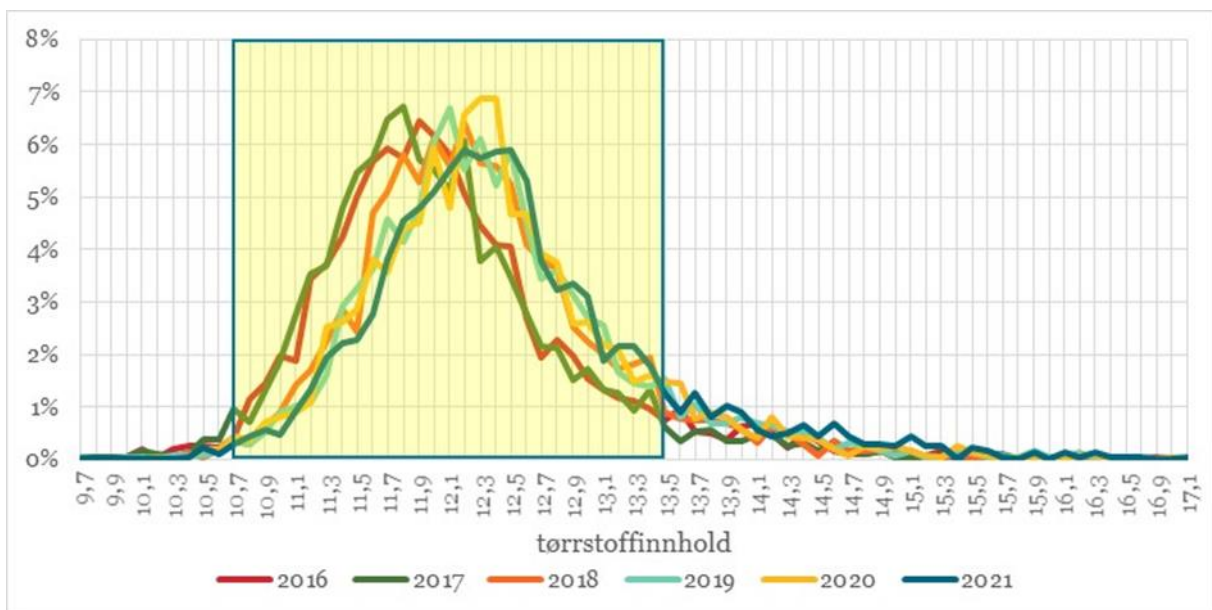
Volumet geitemelk er mye lavere enn volumet kumelk. Årlig leveres om lag 20 mill. liter geitemelk mot 1 500 mill. liter kumelk. Kravspesifikasjonen for innhold av tørrstoff er også endimensjonal i og med at den kun sier noe om summen av tørrstoffinnholdet i melka. Av figuren under som viser gjennomsnittlig tørrstoffinnhold per år ved den blå grafen, kan vi se at dette ligger innenfor gjeldende kravspesifikasjon. Men den grønne grafen viser det høyeste tørrstoffinnholdet per fylke og måned innenfor hvert år, og er vesentlig over øvre grense i intervallet for alle årene som vises.

Figur: Tørrestoffinnhold i geitemelk

* tallene for 2021 er for perioden januar til september

Figur: Fordeling av andel månedsavregningsresultater etter tørrestoffinnhold i geitemelk. Gjeldende kravspesifikasjon er markert med den gule firkanten.

Figuren over viser at størsteparten av geitemelka ligger innenfor gjeldende kravspesifikasjon. Men som figur 10 over viser så var den maksimale gjennomsnittlige månedsverdien for 2021 15,3, og for 2019 var den 14,99. I 2020 var 91 prosent av avregningsresultatene innenfor kravspesifikasjonen, men siden det likevel er gjennomsnittsmåling for en måned for ett fylke som ligger utenfor intervallet mener vi det bør utvides. Utvides øvre grense av intervallet for å ta høyde for disse høye gjennomsnittstallene til 15,5 prosent, så vil det omfatte 99 prosent av avregningsresultatene i 2020 og 2021.

Analyse av endringsbehov protein og fett innhold for kumelk og tørrestoffinnhold i geitemelk

På basis av utviklingen i fett- og proteininnhold i kumelk og tørrestoffinnhold i geitemelk de siste årene, jf. avsnittene over, vurderer Landbruksdirektoratet at det bør gjennomføres

endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrstoff fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Analysen viser at et intervall for fett mellom 4,0 prosent og 4,8 prosent, og for protein mellom 3,2 prosent og 3,8 prosent, vil inkludere de aller fleste enkeltleveransene fra melkebønder, og at simuleringen viser at alle leveranser innenfor forsyningsplikten vil være innenfor disse intervallene. Ut fra et markedsperspektiv er det imidlertid ikke behov for å øke de nedre grensene. Melk med lavere verdier for protein og fett er fullt anvendbar, på samme måte som i dag. Aktørene har heller ikke gitt innspill om behov for å øke nedre grenseverdier. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor å beholde de nedre grensene uendret.

Tabellen nedenfor viser Landbruksdirektoratets forslag til nye grenser for fett og protein i kumelk og for tørrstoffinnhold i geitemelk i kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten.

Forslag til intervaller for innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk

		Minimum (%)	Maksimum (%)
Kumelk	Fett	3,8	4,8
	Protein	3,1	3,8
Geitemelk	Tørrstoff	10,7	15,5

Vurdere behovet for å gjøre endringer i andre kvalitetskriterier i kravspesifikasjonen for rå melk

Tine kom med innspill til endringer i andre kvalitetskriterier i kravspesifikasjonen for rå melk i møte med aktørene i prisutjevningsordningen for melk 9. november 2021. Landbruksdirektoratet vurderer innspillene nedenfor.

Definisjon/beskrivelse

Tine påpeker at maksimumsgrensen for tørrstoff i geitemelk er oppført feil i Kravspesifikasjonen som ligger ute på nett. I dag står det 3,6, mens det skal være 13,5. Når minimumsnivået er på 10,7 er det ulogisk at maksimumsgrensen er lavere enn minimum, så her har det sneket seg inn en utilsiktet feil. Forrige endring i kravspesifikasjonen ble gjort av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015, jf. sak 77/15. Her oppgis maksimumsgrensen er 13,5, mens minimumsgrensen oppgis til 10,7. Landbruksdirektoratet har rettet denne feilen slik at det som nå står på nettside er minimumsgrense på 10,7 og maksimumsgrensen på 13,5, i tråd med Omsetningsrådets vedtak av 14. desember 2015.

Oppbevaring/transport

Tine etterspør en referanse til temperaturkravet i gjeldende kravspesifikasjon for melk under forsyningsplikten. I gjeldende kravspesifikasjon er kravet som følger:

«Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melka ikke overstige 8 °C.»

Kravet er strengere enn kravene i Forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (heretter animaliehygieneforskriften). I «forskrift 2008-12-22 nr. 1624 (animaliehygieneforskriften), jf. forordning 853/2004 vedlegg III avsnitt IX kap. I overskrift II bokstav B nr. 3.» står følgende:

«Under transporten må kjølekjeden opprettholdes, og ved ankomst til bestemmelsesvirksomheten skal melkens og råmelkens temperatur ikke overstige 10 °C.»

I forbindelse med endringen av kravspesifikasjonen i desember 2015 ble kravet skjerpet til melkas temperatur ved ankomst til meierianlegg. Tidligere var kravet 10 °C, slik som i animaliehygieneforskriften.

Bakgrunnen for denne skjerpingen var et innspill fra Q-Meieriene, som ble begrunnet med at temperaturen i melka som ble levert deres anlegg aldri var over 6 °C. Tine støttet den gang en skjerpelse av kravet til 8 °C. Slik Landbruksdirektoratet ser det har kravene i animaliehygieneforskriften liten praktisk betydning, ettersom leveransene av melk på meierianleggene vanligvis ikke overskrider 6 °C. Generelt mener direktoratet at det bør være samsvar mellom reglene i kravspesifikasjonen og annet offentlig regelverk, forutsatt at det ikke foreligger særlige grunner for noe annet. En må forutsette at kravene i animaliehygieneforskriften er satt på et forsvarlig nivå. I så fall er det ikke faglig grunnlag for å ha strengere temperaturkrav til melkeleveranser under forsyningsplikten enn det myndighetene har satt gjennom forskriften. Det kan da være grunnlag for å endre kravspesifikasjonen slik at den blir på linje med myndighetenes krav til temperatur ved ankomst på anleggene.

Kvalitetssegenskaper

Fysiske kvalitetssegenskaper og krav

Et av kravene under overskriften Fysiske kvalitetssegenskaper og krav er knyttet til temperatur. Temperatur ≤ 10 grader celsius. Tine foreslår å legge til en referanse til hvor temperaturkravet er beskrevet. Temperaturkravet fremgår av forskrift 2008-12-22 nr. 1624 (animaliehygieneforskriften), jf. forordning 853/2004 vedlegg III avsnitt IX kap. I overskrift II bokstav B nr.2 og 3. Temperaturkravet er således i samsvar med myndighetenes temperaturkrav knyttet til leveranser av rå melk til meieriindustrien.

Mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav

Følgende mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav gjelder:

- Bac. Cereus – antall pr. ml < 100
- Totalkim – antall pr. ml $\leq 200\ 000$
- BactoCount/BactoScan $\leq 600\ 000$

Tine foreslår å fjerne det første punktet, siden det ikke er krav til annet enn totalt kimtall i øvrig offentlig regelverk. Tine viser også til at nåværende analysemetode ikke muliggjør analyseresultat før levering finner sted. Det er derfor ikke en relevant målevariabel, og bør følgelig utgå fra kravspesifikasjonen. Den stikkprøvebaserte kontrollen av Bacillus cereus-sporer vil fortsette som før. Tine mener det bør komme frem i hvilket regelverk kravet om <100 antall Bacillus cereus per ml kommer fra. Tine viser til at kravet ikke virker å være i samsvar med dagens analysemetode «3-rørs MPN metode», hvor antall positive rør ut fra

statistiske beregninger kan si noe om nivået av sporer.

Synnøve Finden og Q-Meieriene peker i sitt innspill til utredningen av kravspesifikasjonen på at de begge tidvis har sett at det kan være problem med aerobe sporer eller bacillus cereus. De mener dette må testes på henteplass slik at det er mulig å finne den enkelte leverandør som har problem med sporer.

Videre foreslår Tine å endre det andre punktet til Kimtall- kde/ml og kimtall – IBS/ml. Dette for å oppnå en helhetlig bruk av benevnelser og begreper i kravspesifikasjonen. Tine mener at det er hva det analyseres for som må fremgå, ikke hvilken analysemetode og instrumenter. Tines forslag innebærer følgende mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav:

- Kimtall – kde/ml <= 200 000
- Kimtall – IBS/ml <= 600 000

Landbruksdirektoratet er enige med Tine om at benevnelsen i kravspesifikasjonen bør reflektere hva det analyseres for, og ikke hvilken metode eller instrument man bruker. Dette også for å sikre samsvar mellom kravspesifikasjonen og øvrig offentlig regelverk.

Når det gjelder innspillet om å fjerne «Bac.Cereus» i kravspesifikasjonen, ser Landbruksdirektoratet Tines poeng med at dette (tilsynelatende) ikke er et krav i øvrige offentlig regelverk. Landbruksdirektoratet vil likevel foreslå at dette punktet blir stående. I de nasjonale retningslinjene for hygiene i meieriindustrien (2017) står det følgende på side 33:

En annen gruppe som er vanlig forekommende i rå melk er de Gram-positive sporedannende bakteriene, særlig Bacillus-arter. Sporene overlever pasteurisering og vil kunne vokse opp i produkter i løpet av holdbarhetstiden. Av særlig interesse er Bacillus cereus som er en kvalitetsforringende (gjennom søtkaogulering) og en potensiell helsefare. Bakterien inngår som en viktig del av virksomhetenes kvalitetskontroll. Normene for B. cereus i ulike produktgrupper og på ulike trinn i relevante produksjonsprosesser er satt slik at nivåene ikke skal kunne bli så høye at de kan forårsake sykdom ved inntak av normale serveringsporsjoner.

Siden denne bakterien inngår «som en viktig del av virksomhetenes kvalitetskontroll» etter retningslinjene, er det etter Landbruksdirektoratets vurdering naturlig at dette kravet fortsatt fremgår av kravspesifikasjonen. På bakgrunn av vurderingene over foreslår Landbruksdirektoratet følgende mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav i kravspesifikasjonen:

- Bacillus cereus per ml < 100
- Kimtall – kde/ml <= 200 000
- Kimtall – IBS/ml <= 600 000

Spesielle kvalitetskrav

Følgende spesielle kvalitetskrav gjelder:

- Anitibiotika kumelk   SNAP-Test, alt. Delvotest SP   Ikke påvist
- Antibiotika geitemelk   Betta-Star, SNAP-Test, alt. Delvotest SP   Ikke påvist

Tine foreslår at en erstatter metodenavn med hva det analyseres etter; «betalaktam - antibiotika». Videre foreslår Tine å slå sammen ku- og geitemelk til en linje, fordi det analyseres for det samme for begge melketyper. Landbruksdirektoratet mener det er hensiktsmessig å erstatte metodenavn med hva det analyseres etter, siden metodene kan endres i takt med utviklingen innenfor analysemetodikk, mens det vesentlige i denne sammenheng er hva det analyseres etter. Å slå sammen ku- og geitemelk til en linje vurderes også som et forenkling og godt forslag. Tines forslag innebærer følgende spesielle kvalitetskrav:

- Antibiotika ku- og geitemelk   betalaktam-antibiotika   ikke påvist

Lukt – smak

Følgende krav til lukt og smak gjelder:

- Utseende poeng $\geq 4,0$ Utseende poeng
- Lukt smak poeng $\geq 4,0$ Lukt smak poeng

Tine foreslår å fjerne punktet under «Kvalitetssegenskaper» (punkt 7) fordi dette dekkes under «Skala for bedømmelse av lukt og smak» (punkt 8). Landbruksdirektoratet mener imidlertid at kravene er oppgitt i punkt 7, mens punkt 8 angir hvordan kravene skal bedømmes. Landbruksdirektoratet foreslår derfor å opprettholde kravene i punkt 7.

Forslag til endret kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten

Med bakgrunn i vurderingene overfor foreslår Omsetningsrådet endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten fra 1. juli 2022. Forslaget er basert på at representantvaren melk i jordbruksavtalen ikke endres. I tilfelle partene endrer representantvaren melk fra årets jordbruksavtale, forutsettes det Omsetningsrådet gjør de nødvendige endringer for å tilpasse kravspesifikasjonen til føringene i jordbruksavtalen. Med dette som premiss foreslår Omsetningsrådet at kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten blir som følger:

KRAVSPESIFIKASJON FOR RÅ MELK UNDER FORSYNINGSPLIKTEN

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, besluttet av Omsetningsrådet 8. juni 2010 videreført med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3 tredje ledd. Endret av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015. Sist endret av Omsetningsrådet i møte 23. juni 2022.

1. Formål

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som målprisvare ved noteringspunktet.

2. Definisjon/beskrivelse

Representantvare ved omsetning av melk er gårdstankbilmelk som er en innsamling av rå ku- eller geitemelk fra flere leverandører. Melken skal ha en hvitaktig farge uten fnokker eller fremmedpartikler av betydning, og den skal ha en normal artstypisk lukt og smak.

Melken skal tilfredsstillende følgende krav til kjemisk innhold:

Kumelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Fett	3,8	4,8
Protein	3,1	3,8

Geitemelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Tørrstoff	10,7	15,5

3. Produksjon

Melken skal være produsert i henhold til forskrift av 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene, forskrift av 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum og forskrift av 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr.

4. Oppbevaring/Transport

Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melken ikke overstige 10 °C.

5. Transportemballasje

Transporteres i tankbil/tankvogntog.

6. Merking

Med leveransen skal det være en følgeseddel med nødvendige opplysninger om varen. Følgeseddel skal oppbevares hos mottaker minst ett år.

7. Kvalitetssegenskaper

Fysiske egenskaper og krav

Mengde	Som deklarerert
Temperatur	≤ 10 °C

Forurensing	Ikke påvist
Fremmedpartikler	Ikke påvist

Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav

Bacillus cereus per ml	<=100
Kimtall – kde/ml	<=200 000
Kimtall – IBS/ml	<=600 000

Spesielle kvalitetskrav

Antibiotika ku- og geitemelk	Betalaktam-antibiotika	Ikke påvist
------------------------------	------------------------	-------------

Lukt og smak

Utseende poeng	>= 4,0
Lukt-smak poeng	>= 4,0

8. Skala for bedømmelse av lukt og smak

Utseende:

Rå melk skal ha en hvitaktig farge, ingen fnokker, og en homogen og lettflytende konsistens.

Lukt/smak:

Ren, mild og søtlig smak.

Sensorisk bedømmelse:

5 poengs skala:

- 5 poeng angir en særdeles god melk uten feil på lukt/smak
- 4 poeng angir en god melk med ubetydelig feil på lukt/smak
- 3 poeng angir en melk med merkbar lukt/smaksfeil
- 2 poeng angir en dårlig melk med sterk lukt/smaksfeil
- 1 poeng angir en meget dårlig melk med meget sterk lukt/smaksfeil

Anmerk prøvens feil når det gis 3 poeng eller lavere.

Feil ved utseende settes til 2 poeng. For fnokker skal det et betydelig antall til før en setter ned på 2 poeng.

Det angis et felles poeng for utseende og lukt/smak.

Feilnomenklatur:

Anmerkninger	Lukt/smak	Anmerkninger	Utseende
300	Sur	100	Fnokker
303	Besk	190	Fettutkjerning
310	Bismak	191	Blodig
313	Maltsmak		
318	Fôrsmak		
321	Oksidert		
323	Harsk		
325	Salt		